

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

ΕΧΩΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
SCHOOL OF
BUSINESS

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
MSc IN ACCOUNTING & FINANCE

Cost Accounting – Λογιστική Κόστους (Orestes Vlismas, PhD)

Περίγραμμα Μαθήματος

Ο σκοπός του μαθήματος **Cost Accounting (Λογιστική Κόστους)** είναι η παρουσίαση βασικών κοστολογικών εννοιών και του τρόπου με τον οποίο η λογιστική πληροφορία που σχετίζεται με το κόστος είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί στην λήψη αποφάσεων των σύγχρονων επιχειρηματικών οργανισμών.

Βιβλιογραφία:

Bhimani, Horngren, Datar and Rajan, 2012, “Management and Cost Accounting”, 5th Edition, Prentice Hall.

Εναλλακτικά: Μπάλλας, Α, Χέβας, Δ. & Βλησμάς Ορ., 2020, “Λογιστική Κόστους”, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Μπένου.

Πρόσθετο Υλικό:

Διαφάνειες διαλέξεων.

Ασκήσεις.

Ασκήσεις Μελέτης.

Επικοινωνία:

Γραφείο: Κτήριο Δεριγνύ 12, 2^{ος} Όροφος.

Ώρες γραφείου: Δευτέρα 4-6.

e-mail: vliimas@aeub.gr

Περίγραμμα Μαθήματος

Διάλεξη	Αντικείμενο	Κεφάλαια Bhimani et al. (2012)	Κεφάλαια Μπάλλας κ.ά (2020)
1	Ο Ρόλος του Λογιστή στους σύγχρονους Επιχειρηματικούς Οργανισμούς. Βασικές έννοιες Κόστους.	1, 2	1, 3
2	Κοστολόγηση Εξατομικευμένης Παραγωγής (Job costing systems)	3	4, 5, 6 (6.4-6.6), 7
3	Κοστολόγηση Συνεχούς Παράγωγης – A (Process costing systems - Part A)	4	8
4	Κοστολόγηση Συνεχούς Παράγωγης – B (Process costing systems - Part B)	4	8
5	Επιμερισμός Κόστους Βοηθητικών Τμημάτων (Cost allocation)	5	5
6	Συμπαράγωγα (Cost allocation: joint-cost situations)	6	6 (6.1-6.3)
7	Εναλλακτικές Τεχνικές Κοστολόγησης Παραχθέντων Προϊόντων (Income effects of alternative stock-costing methods)	7	11, 13
8	Ανάλυση Νεκρού Σημείου (Cost-volume-profit relationships)	8	15 (15.9-19.10)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

ΕΚΔΗΛ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
SCHOOL OF
BUSINESS

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
MSc IN ACCOUNTING & FINANCE

1. Ο Ρόλος του Λογιστή στους σύγχρονους Επιχειρηματικούς Οργανισμούς

Η Λογιστική και Βασικοί Κλάδοι της

Λογιστική:

Λογιστική είναι η επιστήμη που ασχολείται με τη παροχή οικονομικών πληροφοριών μέσω της αναγνώρισης, αποτίμησης, καταγραφής και παρουσίασης των λογιστικών (οικονομικών) γεγονότων για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων.

Σημαντικότερες Διακρίσεις της Λογιστικής:

Χρηματοοικονομική Λογιστική

Ικανοποίηση πληροφοριακών απαιτήσεων του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Διοικητική Λογιστική

Λογιστική Κόστους

Ικανοποίηση απαιτήσεων εσωτερικού περιβάλλοντος.

Η Λογιστική και Βασικοί Κλάδοι της

Χρηματοοικονομική Λογιστική:

Δίδει έμφαση στη παροχή πληροφοριών στο εξωτερικό περιβάλλον του επιχειρηματικού οργανισμού εντός πλαισίου που καθορίζουν οι κανονιστικές αρχές.

Διοικητική Λογιστική:

Ο κλάδος της Λογιστικής που ασχολείται με τη παροχή πληροφόρησης προς τα διοικητικά στελέχη προκειμένου να επιτελέσουν τη λειτουργία του ελέγχου (**control**) και να υποστηριχθούν στην εκπλήρωση των στόχων του επιχειρηματικού οργανισμού.

Η Λογιστική και Βασικοί Κλάδοι της

Η Διοικητική Λογιστική ασχολείται με το προσδιορισμό, τη δημιουργία, τη παρουσίαση, την ερμηνεία και τη χρήση πληροφοριών που είναι σχετικές με:

Διαμόρφωση επιχειρηματικής στρατηγικής.

Αποδοτική αξιοποίηση επιχειρηματικών πόρων.

Επιτέλεση λειτουργιών προγραμματισμού και ελέγχου.

Ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων.

Λήψη αποφάσεων.

Εταιρική διακυβέρνηση και εσωτερικό έλεγχο.

Λογιστική Κόστους:

Δίδει έμφαση στη μέτρηση και τη παροχή πληροφοριών αναφορικά με την απόκτηση και χρήση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

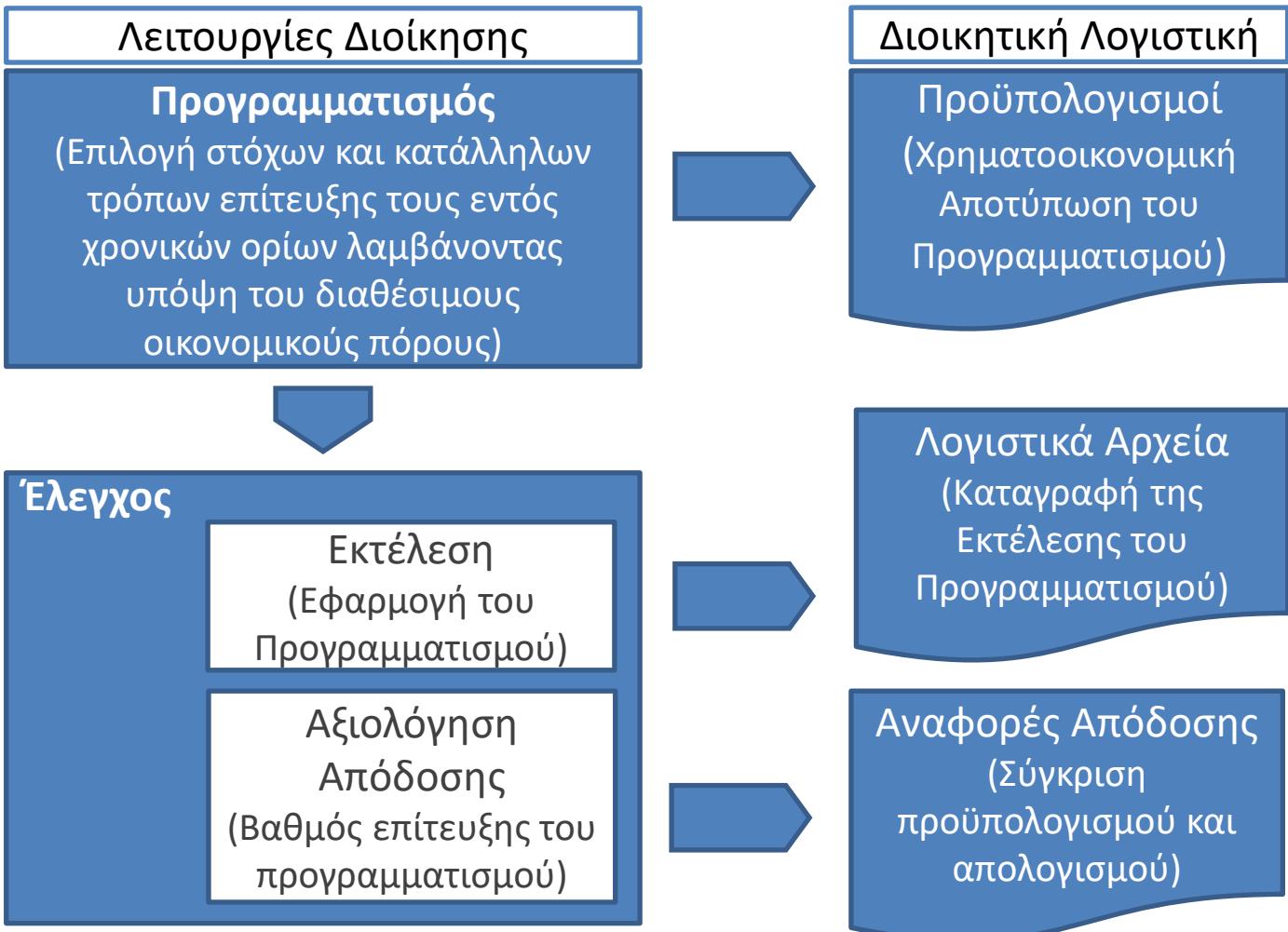
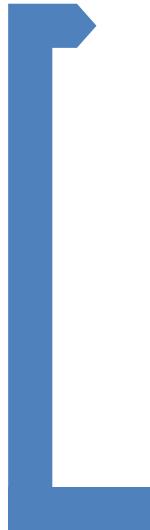
Ασχολείται με το προσδιορισμό του κόστους παραγωγής των προϊόντων και των αποθεμάτων καθώς και της λειτουργίας διαφόρων μονάδων και τμημάτων ενός επιχειρηματικού οργανισμού παρέχοντας πληροφορίες που επιτρέπουν επιπλέον τη σύγκριση απολογιστικών και προκαθορισμένων μεγεθών.

Διαφορές Διοικητικής και Χρηματοοικονομικής Λογιστικής

	Διοικητική Λογιστική Λογιστική Κόστους	Χρηματοοικονομική Λογιστική
Κανονιστικό Πλαίσιο	Ευελιξία στη παρεχόμενη πληροφορία.	Η πληροφορία που παρέχεται θα πρέπει να είναι εναρμονισμένη με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο.
Πηγές Δεδομένων	Αντλεί δεδομένα από το βασικό λογιστικό σύστημα αλλά και από άλλες εσωτερικές ή εξωτερικές πηγές δεδομένων.	Αντλεί δεδομένα κατά κύριο λόγο από το βασικό λογιστικό σύστημα.
Εύρος και Ανάλυση Πληροφοριών	Παρέχονται τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές πληροφορίες διαφόρων επιπέδων ανάλυσης.	Δίδεται έμφαση στη χρηματοοικονομική πληροφορία και χαρακτηρίζεται από γενικότητα.
Συχνότητα Αναφορών	Ο χρόνος και η συχνότητα παροχής πληροφοριών και αναφορών ποικίλει.	Υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά το έτος.
Ορίζοντας	Χρήση τόσο απολογιστικών δεδομένων όσο και προϋπολογιστικών.	Έμφαση σε απολογιστικά δεδομένα.

Διοικητική Λογιστική και Διοικητικές Λειτουργίες

Επανα-
πληροφοριοδότηση

Στάδια Εξέλιξης της Διοικητικής Λογιστικής

Στάδιο I (έως 1950): έμφαση στο προσδιορισμό του κόστους και στο χρηματοοικονομικό έλεγχο μέσω των διαδικασιών προϋπολογισμού και των τεχνικών κοστολόγησης.

Στάδιο II (1965): έμφαση στο διαχειριστικό έλεγχο με τη χρήση τεχνικών που αφορούν τη λογιστική υπευθυνότητας και την ανάλυση της λήψης αποφάσεων.

Στάδιο III (1985): έμφαση στην αποφυγή σπατάλης πόρων και στην αποδοτικότητα των επιχειρηματικών διαδικασιών.

Στάδιο IV (1995): έμφαση στην δημιουργία αξίας από την αποδοτική αξιοποίηση των πόρων, διαδικασιών και την ανάλυση του τρόπου δημιουργίας αξίας μέσω της οργανωσιακής καινοτομίας.

.....1950.....1965.....1985.....1995.....

Παράγοντες που επέδρασαν στην Εξέλιξη της Διοικητικής Λογιστικής

Μείωση του αριθμού των ιεραρχικών επιπέδων.

Υιοθέτηση περισσότερο ευέλικτων οργανωτικών δομών.

Μείωση των στεγανών στις σχέσεις με τους προμηθευτές και τους πελάτες.

Στροφή στην κατανόηση των κρίσιμων στρατηγικών πόρων και της αλυσίδας αξίας του επιχειρηματικού οργανισμού.

Ολοκλήρωση με τα πληροφοριακά συστήματα.

Αποκέντρωση ελέγχου.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ**

ATHENS UNIVERSITY
OF ECONOMICS
AND BUSINESS

ΙΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
SCHOOL OF
BUSINESS

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
MSc IN ACCOUNTING & FINANCE

2. Βασικές έννοιες Κόστους

Δαπάνη - Κόστος - Έξοδο

Δαπάνη: ανάλωση οικονομικών αξιών (οικονομικές θυσίες μέσων πληρωμής) για την απόκτηση αγαθών και υπηρεσιών.

Δαπάνη

Κόστος

Έξοδο

Κόστος: το σύνολο της πάση φύσεως και μορφής οικονομικών θυσιών οι οποίες απαιτούνται για να παραχθεί ένα προϊόν ή μία υπηρεσία – κάτω από δεδομένες κάθε φορά τεχνικοοικονομικές συνθήκες – και να πάρει μορφή ή ιδιότητες, καθώς και θέση στο χώρο και χρόνο.

Εμφανίζεται στον Ισολογισμό

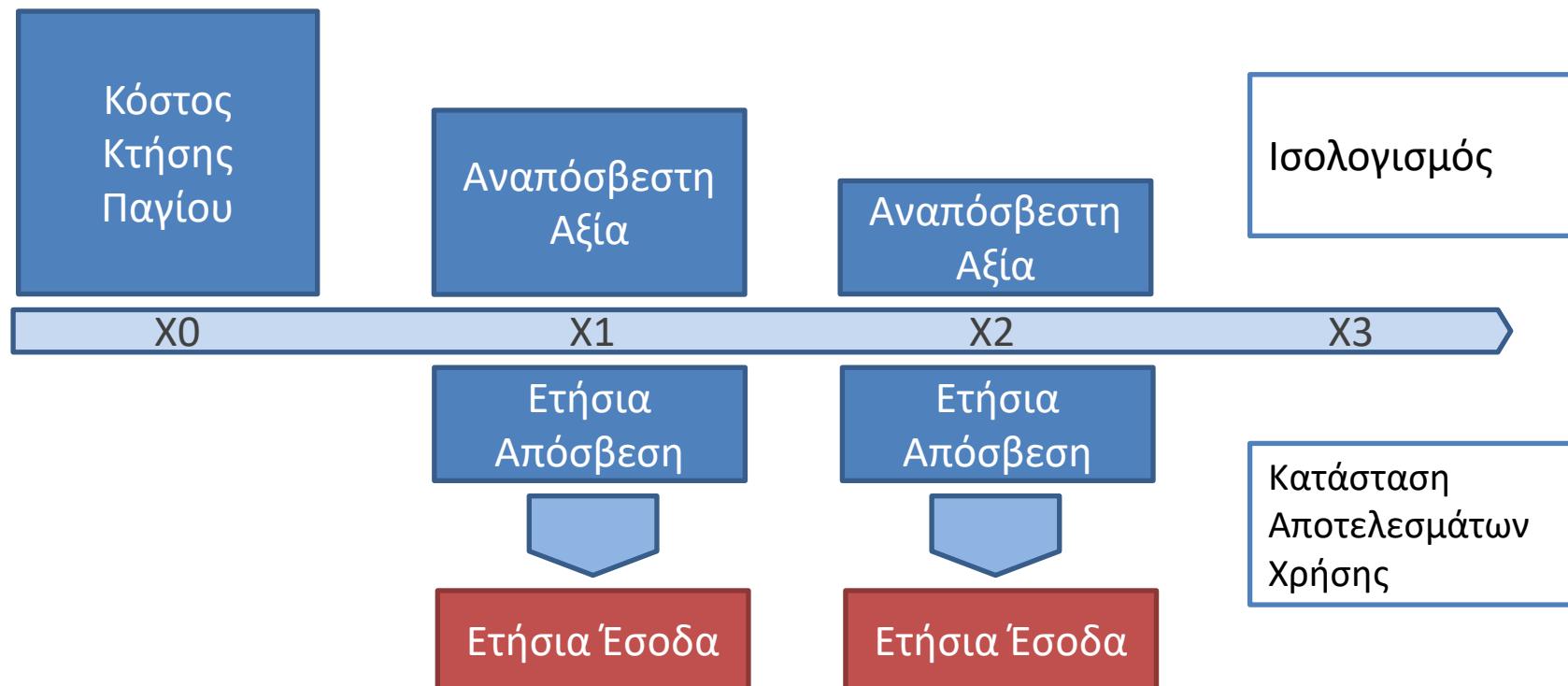
Μετασχηματίζεται σε διάφορα περιουσιακά στοιχεία μέχρι να μετατραπεί σε έξοδο.

Συμβάλλει στη δημιουργία οικονομικού όφελος στο μέλλον.

Δαπάνη - Κόστος - Έξοδο

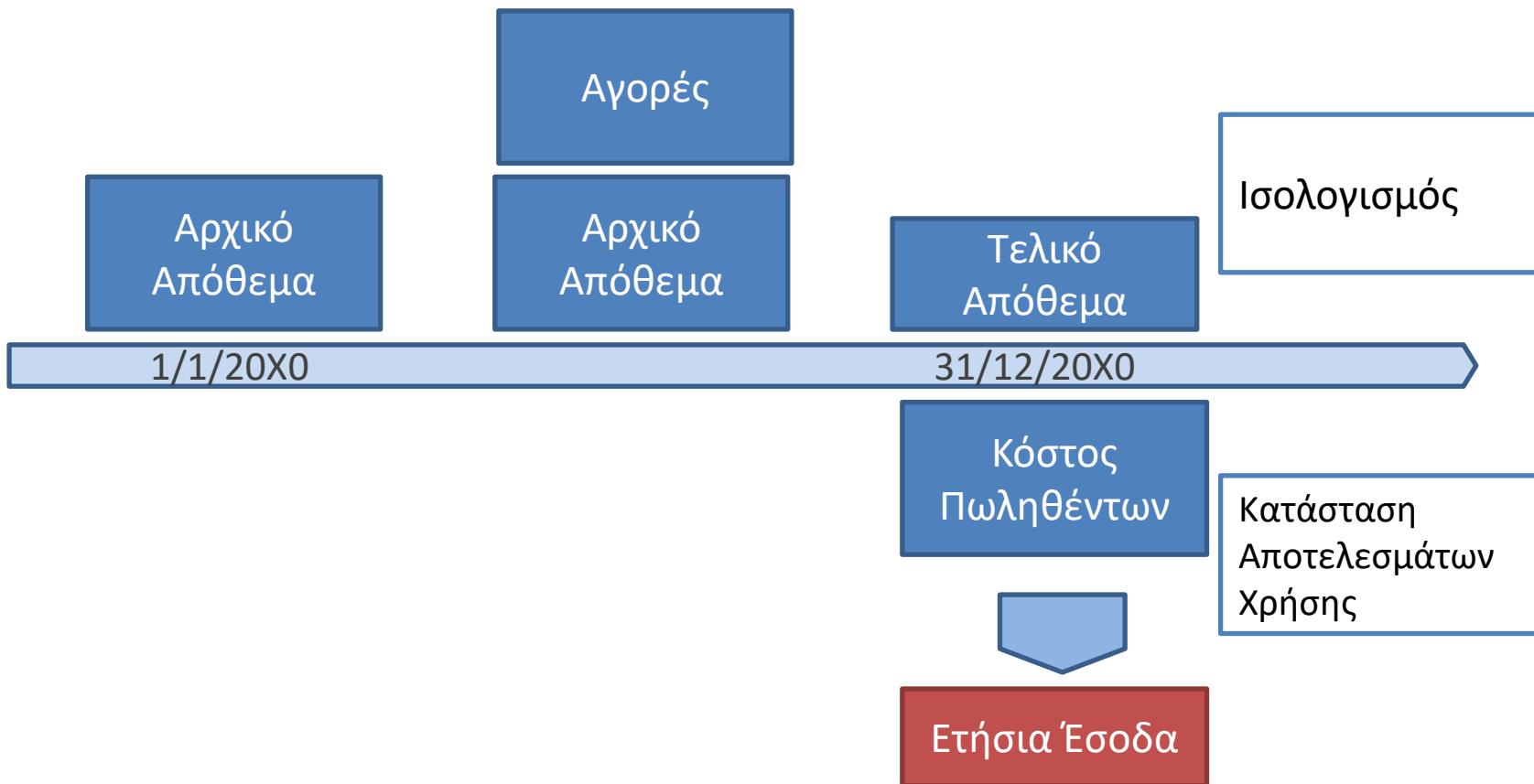
Έξοδο: το κόστος που εκπνέει όταν ένα περιουσιακό στοιχείο καταναλώνεται και εξαντλείται προκειμένου να πραγματοποιηθεί έσοδο.

Αποτελεί αυτοτελές μέγεθος που συσχετίζεται με το έσοδο για το προσδιορισμό του αποτελέσματος της λογιστικής χρήσης.

Δαπάνη - Κόστος - Έξοδο

Διακρίσεις Κόστους

1 Κόστος Προϊόντος και Κόστος Περιόδου

2 Άμεσο και Έμμεσο Κόστος

3 Σταθερό και Μεταβλητό Κόστος

4 Ελεγχόμενο και Μη Ελεγχόμενο Κόστος

5 Κόστος Ευκαιρίας

6 Κόστος Αντικατάστασης

7 Αμετάκλητο Κόστος

8 Διαφορικό και Οριακό Κόστος

9 Αρχικό Κόστος και Κόστος Μετατροπής

Κόστος Προϊόντος και Κόστος Περιόδου

Κόστος
Προϊόντος

Κόστος που συνδέεται με τα αγαθά τα οποία είτε αγοράζονται είτε παράγονται και τα οποία προορίζονται για πώληση στο πλαίσιο των συνηθισμένων δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Το Κόστος Προϊόντος αποθεματοποίεται (αποθεματοποιούμενο κόστος – Inventoriable cost) και εμφανίζεται στον Ισολογισμό μέχρι τη πώληση του προϊόντος οπότε και μετατρέπεται σε Κόστος Περιόδου

Κόστος
Περιόδου

Όλα τα στοιχεία κόστους που δεν συμμετέχουν στο κόστος προϊόντος αλλά, έμμεσα αφορούν τη δημιουργία εσόδων και άρα αποτελούν έξοδα.

Έξοδα Διοίκησης

Έξοδα Χρηματοδότησης

Έξοδα Διάθεσης

Έξοδα Έρευνας & Ανάπτυξης

Κόστος Πωληθέντων

'Άμεσο και 'Έμμεσο Κόστος

Η διαδικασία της κοστολόγησης επιτελείται από δύο βασικά στάδια:

Συγκέντρωση Κόστους: συστηματικές εργασίες συλλογής κοστολογικών δεδομένων από το λογιστικό σύστημα του επιχειρηματικού οργανισμού.

Σύνδεση Κόστους: συστηματικές εργασίες απόδοσης κόστους σε φορείς κόστους.

Ιχνηλάτηση (άμεση σύνδεση) του στοιχείου κόστους με το φορέα κόστους.

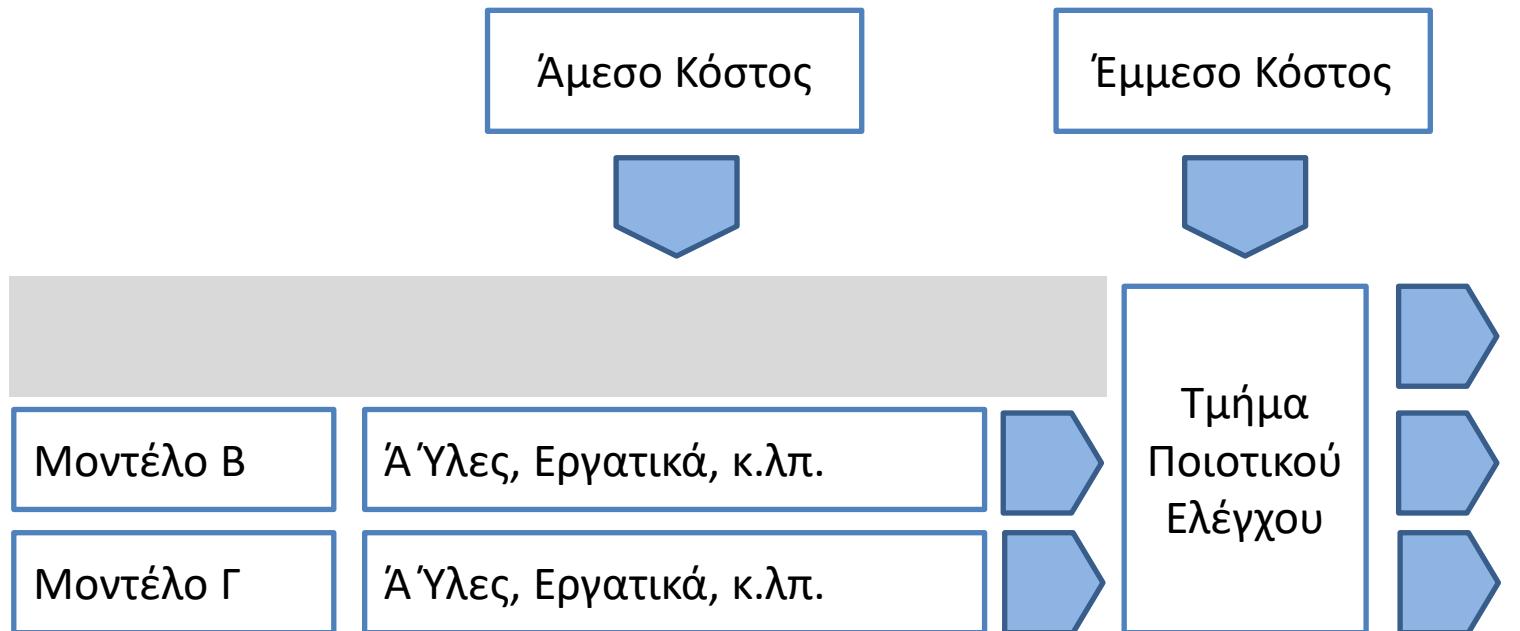
Μερισμός (έμμεση σύνδεση) του κόστους με το φορέα κόστους.

Άμεσο Κόστος: στοιχείο κόστος το οποίο δύναται να συνδεθεί άμεσα με την ύπαρξη ενός φορέα κόστους κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό.

Έμμεσο Κόστος: στοιχείο κόστος το οποίο δεν μπορεί να συνδεθεί άμεσα με την ύπαρξη ενός φορέας κόστους κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό.

Φορέας Κόστους: το προϊόν, διαδικασία, τμήμα που πρέπει να κοστολογηθεί.

Άμεσο και Έμμεσο Κόστος

Παράγοντες που επιδρούν στη κατηγοριοποίηση ενός στοιχείου κόστους ως άμεσο:

Σημαντικότητα του στοιχείου κόστους.

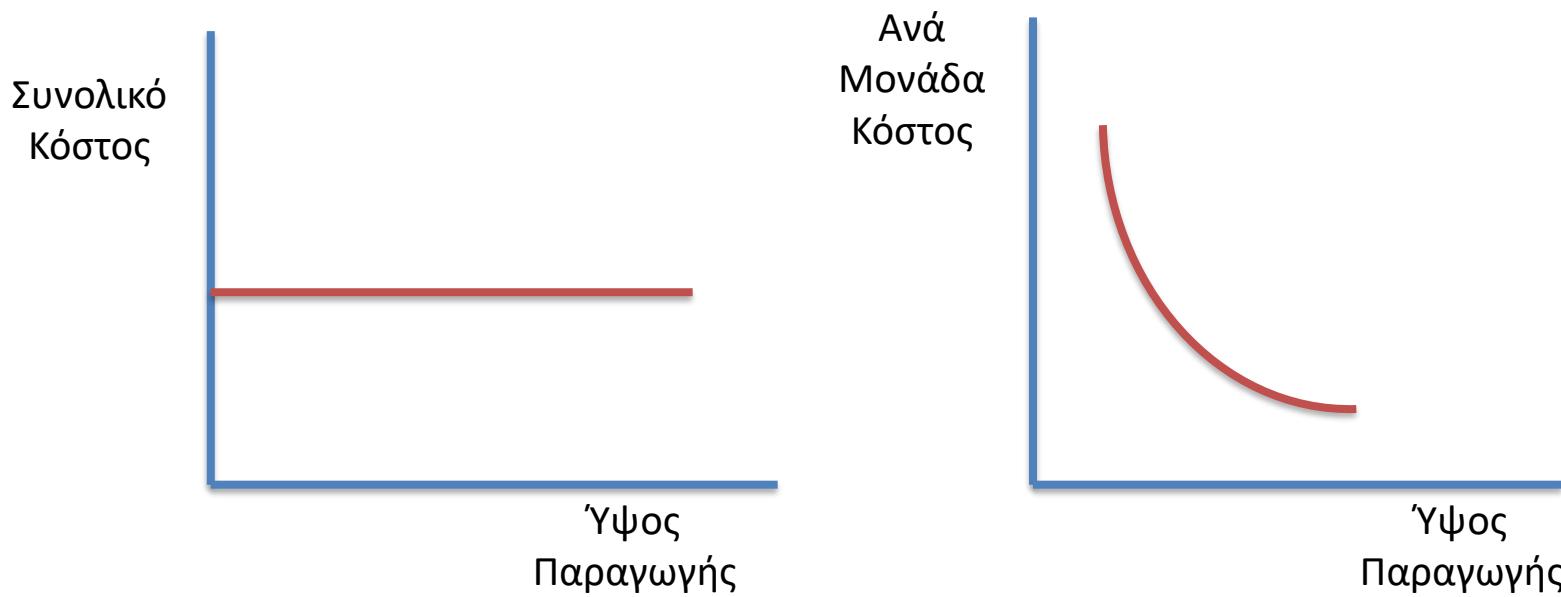
Σχεδιασμός διαδικασιών.

Διαθεσιμότητα πληροφοριών.

Συμφωνίες με τους προμηθευτές.

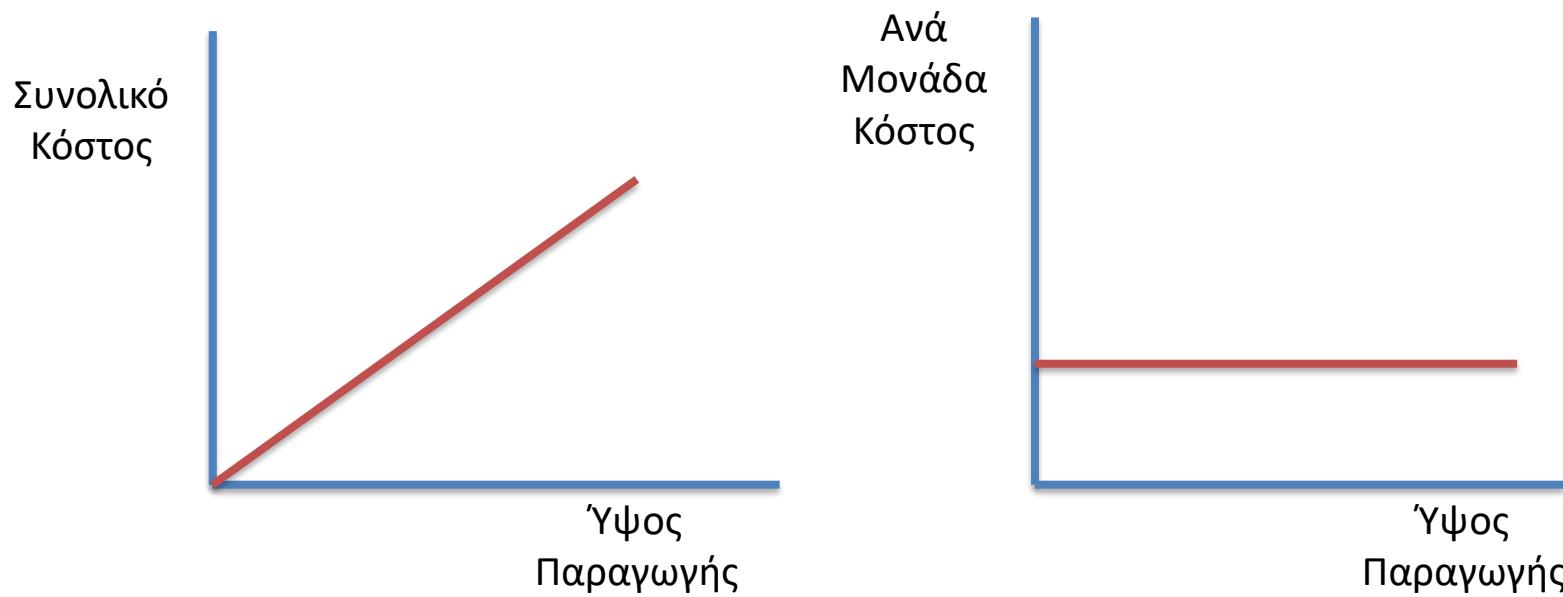
Σταθερό και Μεταβλητό Κόστος

Σταθερό Κόστος: στοιχείο κόστους το οποίο είναι σταθερό στο σύνολό του ανεξάρτητα από το ύψος της παραγωγής.

Σταθερό και Μεταβλητό Κόστος

Μεταβλητό Κόστος: στοιχείο κόστους το οποίο μεταβάλλεται στο σύνολό του καθώς μεταβάλλεται το ύψος της παραγωγής.

Σταθερό και Μεταβλητό Κόστος

Βασικές υποθέσεις:

1

Ένα στοιχείο κόστους χαρακτηρίζεται ως σταθερό η μεταβλητό σε σχέση με ένα φορέα κόστους.

2

Υπάρχει μία γραμμική σχέση μεταξύ του συνολικού μεγέθους του στοιχείου κόστους και των μεταβολών στον μέγεθος του φορέα κόστους.

3

Η μεταβλητότητα ενός στοιχείου κόστους εξετάζεται σε σχέση με ένα φορέα κόστους.

4

Η μεταβλητότητα του φορέα κόστους ευρίσκεται εντός σχετικού εύρους δραστηριότητας.

Άσκηση 1.1: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Η εταιρία “ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ” διαθέτει ένα μεγάλο κατάστημα στην Αθήνα. Το κατάστημα αποτελείται από δύο τμήματα: Τμήμα Βίντεο και Τμήμα Μουσικής (CD και κασέτες). Η εταιρία καταρτίζει ξεχωριστές εκθέσεις για το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα των δύο τμημάτων.

Ζητείται:

Να γίνει κατάταξη των ακόλουθων στοιχείων κόστους στις εξής κατηγορίες:

Άμεσο ή έμμεσο (Α ή Ε) κόστος σε σχέση με το Τμήμα Βίντεο.

Μεταβλητό ή σταθερό (Μ ή Σ) κόστος σε σχέση με τον τρόπο που μεταβάλλεται το συνολικό κόστος του Τμήματος Βίντεο καθώς μεταβάλλεται ο αριθμός των τεμαχίων βίντεο που πωλούνται.

Α/Α	Στοιχεία κόστους	Α ή Ε		Μ ή Σ	
		Α	Ε	Μ	Σ
1.	Ετήσια αμοιβή του διανομέα βίντεο (δεν πληρώνεται με ποσοστά).				
2.	Κόστος ηλεκτρισμού του καταστήματος (ένας λογαριασμός καλύπτει το σύνολο του καταστήματος).				

Άσκηση 1.1: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Α/Α	Στοιχεία κόστους	Α ή Ε		Μή Σ	
		Α	Ε	Μ	Σ
3.	Κόστος των βίντεο που αγοράστηκαν για να πωληθούν στους πελάτες.	☐		☐	
4.	Συνδρομή στο περιοδικό “Η Τεχνολογία στο Βίντεο”.	☐			☐
5.	Ετήσια συντήρηση λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιούνται για τον οικονομικό προϋπολογισμό του καταστήματος.		☐		☐
6.	Κόστος αναψυκτικών που διατίθενται ελεύθερα σε όλους τους πελάτες του καταστήματος.		☐	☐	
7.	Συμβόλαιο ασφάλισης από σεισμό για το κατάστημα.		☐		☐
8.	Μεταφορικά έξοδα των βίντεο που αγοράστηκαν από το κατάστημα.	☐		☐	

Άσκηση 1.2: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Η επιχείρηση “ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ Α.Ε” είναι μια εταιρία έρευνας μάρκετινγκ, η οποία αναλαμβάνει την οργάνωση κεντρικών ομάδων προκειμένου να διενεργήσει έρευνα αγοράς πάνω σε νέα καταναλωτικά προϊόντα των εταιριών πελατών της.

Κάθε κεντρική ομάδα αποτελείται από 9 άτομα ο ρόλος των οποίων είναι να συζητούν και να σχολιάζουν τα προϊόντα της εταιρίας-πελάτη με αμοιβή € 80 ο καθένας σε κάθε συγκέντρωση.

Οι κεντρικές ομάδες συγκεντρώνονται σε ξενοδοχεία και καθοδηγούνται από έναν εκπαιδευμένο και ειδικό στο μάρκετινγκ υπάλληλο της εταιρίας. Σε κάθε επικεφαλής ειδικό παρέχεται μία σταθερή αμοιβή έναντι της διεξαγωγής ενός ελάχιστου αριθμού συγκεντρώσεων και μία πρόσθετη αμοιβή €2.500 για κάθε συγκέντρωση. Τέλος, η εταιρία αναθέτει σε έναν άλλο υπάλληλο την εποπτεία των συγκεντρώσεων.

Ζητείται:

Να γίνει κατάταξη των ακόλουθων στοιχείων κόστους στις εξής κατηγορίες:

Άμεσο ή έμμεσο (Α ή Ε) κόστος σε **σχέση με κάθε κεντρική ομάδα**.

Μεταβλητό ή σταθερό (Μ ή Σ) κόστος σε **σχέση με τον τρόπο που μεταβάλλεται το συνολικό κόστος της εταιρίας καθώς μεταβάλλεται ο αριθμός των κεντρικών ομάδων τις οποίες διαχειρίζεται**:

Άσκηση 1.2: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Α/Α	Στοιχεία κόστους	Α ή Ε		Μή Σ	
		Α	Ε	Μ	Σ
1.	Αμοιβή ατόμων κάθε κεντρικής ομάδας έναντι της συζήτησης και του σχολιασμού των νέων προϊόντων.				
2.	Ετήσια συνδρομή της εταιρίας στο περιοδικό “Η Απάντηση του Καταναλωτή”.				
3.	Τηλεφωνήματα που έγιναν από υπαλλήλους της εταιρίας για να επιβεβαιώσουν ότι τα άτομα των κεντρικών ομάδων θα παρευρεθούν στις συγκεντρώσεις.				
4.	Αμοιβή του επικεφαλής της κεντρικής ομάδας έναντι του συντονισμού 30 κεντρικών ομάδων κάθε χρόνο, για την έρευνα νέων φαρμακευτικών προϊόντων.				

Άσκηση 1.2: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Α/Α	Στοιχεία κόστους	Α ή Ε		Μή Σ	
		Α	Ε	Μ	Σ
5.	Παροχή γευμάτων στους συμμετέχοντες κάθε κεντρικής ομάδας.	☐		☐	
6.	Πληρωμή μισθώματος για το γραφείο της εταιρίας.		☐		☐
7.	Κόστος μαγνητοφώνησης των σχολίων που έγιναν από τα άτομα κατά τη διάρκεια συγκέντρωσης μιας κεντρικής ομάδας. Η μαγνητοφώνηση γίνεται με εξοπλισμό της εταιρίας μάρκετινγκ.	☐			☐
8.	Κόστος βενζίνης που καταναλώνεται από το προσωπικό της εταιρίας που χρησιμοποιεί τα οχήματά της (τα μέλη του προσωπικού υποβάλλουν μηνιαίους λογαριασμούς χωρίς αναλυτική κατάσταση της διανυθείσας απόστασης).		☐	☐	

Ελεγχόμενο και μη Ελεγχόμενο Κόστος

Ελεγχόμενο κόστος είναι το στοιχείο κόστους για το οποίο υπάρχει δυνατότητα επίδρασης στο ύψος του.

Διαπραγμάτευση για τη μακροχρόνια μίσθωση πάγιου εξοπλισμού.

Μη ελεγχόμενο κόστος είναι το στοιχείο κόστους για το οποίο δεν υπάρχει δυνατότητα επίδρασης στο ύψος του.

Ετήσιο μίσθωμα στο πλαίσιο μία μακροχρόνιας μίσθωσης.

Σχετικό και μη Σχετικό Κόστος

Σχετικό κόστος είναι ένα μελλοντικό στοιχείο κόστους το οποίο θα μεταβληθεί ως αποτέλεσμα μίας διοικητικής απόφασης.

Μεταβολή στο κόστος των Άγλών από μία ενδεχόμενη μεταβολή στο σύστημα παραγωγής.

Μη σχετικό κόστος είναι ένα μελλοντικό στοιχείο κόστος του οποίο δεν θα μεταβληθεί ως αποτέλεσμα μίας διοικητικής απόφασης.

Ετήσια απόσβεση βιομηχανοστασίου από μία ενδεχόμενη μεταβολή στο σύστημα παραγωγής

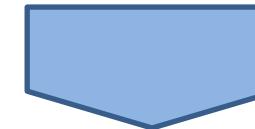
Κόστος Ευκαιρίας

Κόστος ευκαιρία είναι το κέρδος που θυσιάζεται όταν η επιλογή μίας εναλλακτικής αποκλείει την εκμετάλλευση μίας άλλης

Εναλλακτική 1: Παρακολούθηση διάλεξης λογιστικής κόστους

Εναλλακτική 2: Θεατρική παράσταση

Απώλεια απόλαυσης της θεατρικής παράστασης

Επιμήκυνση σπουδών

Κόστος Αντικατάστασης και Αμετάκλητο Κόστος

Κόστος αντικατάστασης είναι το κόστος που προκύπτει από την αποτίμηση του κόστους των πραγματικών αναλώσεων ή των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ενός προϊόντος ή την πραγματοποίηση μίας δραστηριότητας.

Αμετάκλητο ή εφάπαξ κόστος είναι το κόστος που έχει εμφανισθεί στο παρελθόν, δεν επηρεάζει το μελλοντικό κόστος και δεν μπορεί να μεταβληθεί από τις τωρινές ή μελλοντικές ενέργειες.

Διαφορικό και Οριακό Κόστος

Διαφορικό κόστος είναι η διαφορά που εντοπίζεται στο κόστος δύο εναλλακτικών τρόπων δράσης.

Οριακό κόστος είναι μία ειδική περίπτωση διαφορικού κόστους. Πρόκειται για το επιπρόσθετο κόστος που προκύπτει από τη παραγωγή μίας επιπλέον μονάδας παραγωγής.

Αρχικό Κόστος και Κόστος Μετατροπής

Βασικά Στοιχεία Κόστους
Παραγωγής

Αρχικό Κόστος:
άθροισμα του
κόστους των Άγλων
και της Άμεσης
Εργασία

Άγλες

Άμεση Εργασία

Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα

Κόστος Μετατροπής
Κόστος: άθροισμα
του κόστους της
Άμεσης Εργασία και
των ΓΒΕ (το κόστος
μετατροπής Άγλων
σε Έτοιμα Προϊόντα

Άσκηση 1.3: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

Η Αλεξάνδρα Ελευθερίου ανέπτυξε ένα καινούριο προϊόν το οποίο αποφάσισε να παραγάγει και να προωθήσει στην αγορά. Για να προχωρήσει με το σχέδιό της, η Αλεξάνδρα θα παραιτηθεί απ' την τωρινή της δουλειά, απ' την οποία αμείβεται με 3.000 ευρώ το μήνα.

Έχει ήδη βρει ένα μικρό κτίριο να ενοικιάσει αντί 500 ευρώ το μήνα, το οποίο θα στεγάσει τις εγκαταστάσεις παραγωγής. Ένα βασικό κομμάτι εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για να παραχθεί το προϊόν θα ενοικιασθεί αντί 100 ευρώ το μήνα. Η Αλεξάνδρα αγόρασε όλα τα άλλα απαραίτητα εργαλεία πριν από 5 χρόνια αντί 1.500 ευρώ. Το κόστος πρώτων υλών που θα χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή του προϊόντος υπολογίζεται σε 3 ευρώ ανά μονάδα, ενώ το μηνιαίο κόστος διαφήμισης του προϊόντος υπολογίζεται σε 600 ευρώ.

Ζητείται:

Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας τοποθετώντας ένα «X» κάτω από κάθε επικεφαλίδα που βοηθάει να αναγνωρισθεί το ανάλογο είδος κόστους. Μπορούν αν τοποθετηθούν X σε περισσότερες από μία επικεφαλίδες για κάθε είδος κόστους (για παράδειγμα, ένα κόστος μπορεί να είναι ταυτόχρονα αμετάκλητο κόστος, γενικό έξοδο και κόστος παραγωγής).

Άσκηση 1.3: Διακρίσεις Στοιχείων Κόστους

	Κόστος ευκαιρίας	Εφάπαξ κόστος	Μεταβλητό κόστος	Σταθερό κόστος	Αρχικό κόστος	Κόστος μετατροπής	Γ.Β.Ε.	Κόστος περιόδου	Διαφορικό κόστος *
Ενοίκιο κτιρίου				■		■	■		
Αρχικό κόστος εργαλείων		■							
Ενοίκιο εξοπλισμού				■		■	■		
Κόστος πρώτων υλών			■		■				
Τρέχων μισθός	■								■
Διαφήμιση								■	

* Μεταξύ των εναλλακτικών του να παραχθεί ή όχι το προϊόν

Εκτίμηση Κόστους

Εκτίμηση Κόστους αναφέρεται στη διαδικασία προσδιορισμού της συμπεριφοράς του κόστους δηλαδή της συνάρτησης που το συνδέει με τη δραστηριότητα.

1

Ανάλυση των λογαριασμών κόστους: μελέτη της κίνησης των λογαριασμών των διαφόρων στοιχείων κόστους με στόχο το χαρακτηρισμό τους ως σταθερά, μεταβλητά ή ημιμεταβλητά.

2

Οπτική προσαρμογή: δημιουργία ενός γραφήματος όπου απεικονίζονται ως σημεία όλα τα διαθέσιμα ζεύγη τιμών (κόστους, δραστηριότητας). Ορίζεται ένα σύστημα εξισώσεων και επιλύεται.

3

Μέθοδος υψηλού – χαμηλού: το μεταβλητό μέρος ενός στοιχείου κόστους υπολογίζεται ως η διαφορά κόστους μεταξύ υψηλότερου και χαμηλότερου επιπέδου δραστηριότητας ως προς τη διαφορά μεταξύ υψηλότερου και χαμηλότερου επιπέδου δραστηριότητας

4

Γραμμική παλινδρόμηση: $y = a + b x + \varepsilon$

Άσκηση 1.4: Εκτίμηση Κόστους

Μια επιχείρηση παράγει πίτσες. Τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί για το κόστος της παραγωγικής της διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

- Από τους λογαριασμούς παροχών (ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λπ.) προκύπτει ότι δαπανώνται γι' αυτές 6.000 ευρώ τον μήνα, συν 0,3 ευρώ ανά παραγόμενη πίτσα.
- Από τα στοιχεία αμοιβών των εργαζομένων στην παραγωγή προκύπτει ότι η δαπάνη για αμοιβές τους ανέρχεται σε 1,05 ευρώ ανά παραγόμενη πίτσα.
- Η μηνιαία απόσβεση κτιρίων και εξοπλισμού ανέρχεται σε 32.500 ευρώ.
- Από τα παραστατικά αγοράς πρώτων υλών προκύπτει ότι για την παραγωγή μιας πίτσας απαιτούνται πρώτες ύλες οι οποίες στοιχίζουν 1,65 ευρώ.
- Οι αμοιβές των στελεχών διοίκησης και επίβλεψης της παραγωγικής διαδικασίας ανέρχονται σε 12.000 ευρώ.

Ζητείται:

1. Να ταξινομηθεί κάθε στοιχείο του κόστους ως σταθερό, μεταβλητό ή ημιμεταβλητό βάσει των χαρακτηριστικών του.
2. Να δοθεί μία εξίσωση κόστους της μορφής $y = a + bx$ που να εκφράζει τη συμπεριφορά κόστους της επιχείρησης.

Άσκηση 1.4: Εκτίμηση Κόστους

Σταθερά κόστη είναι όσα το συνολικό μέγεθος τους δεν μεταβάλλεται καθώς μεταβάλλεται το επίπεδο της δραστηριότητας. Μεταβλητά αντίθετα είναι εκείνα που μεταβάλλονται όταν μεταβάλλεται το επίπεδο της δραστηριότητας και τέλος ημιμεταβλητό είναι το κόστος που ενσωματώνει και σταθερά αλλά και μεταβλητά κόστη. Με βάση αυτά προκύπτει ο κάτωθι πίνακας:

Σταθερά	Μεταβλητά	Ημιμεταβλητά
Απόσβεση κτηρίων και εξοπλισμού	Αμοιβές εργαζόμενων	Δ.Ε.Η. , Ο.Τ.Ε.(6.000€-σταθερό και 0,3€/ανά πίτσα-μεταβλητό)
Αμοιβές Διοίκησης	Πρώτες ύλες	

2. Για να υπολογίσουμε την εξίσωση $y = a + b \times \text{θα εργαστούμε ως εξής:}$

a = σταθερά κόστη

b = μεταβλητά κόστη

άρα, $a = 6000 + 32.500 + 12.000 = 50.500$ και $b = 1,05 + 0,3 + 1,65 = 3$

οπότε η εξίσωση που περιγράφει το κόστος είναι: $y = 50.500 + 3x$

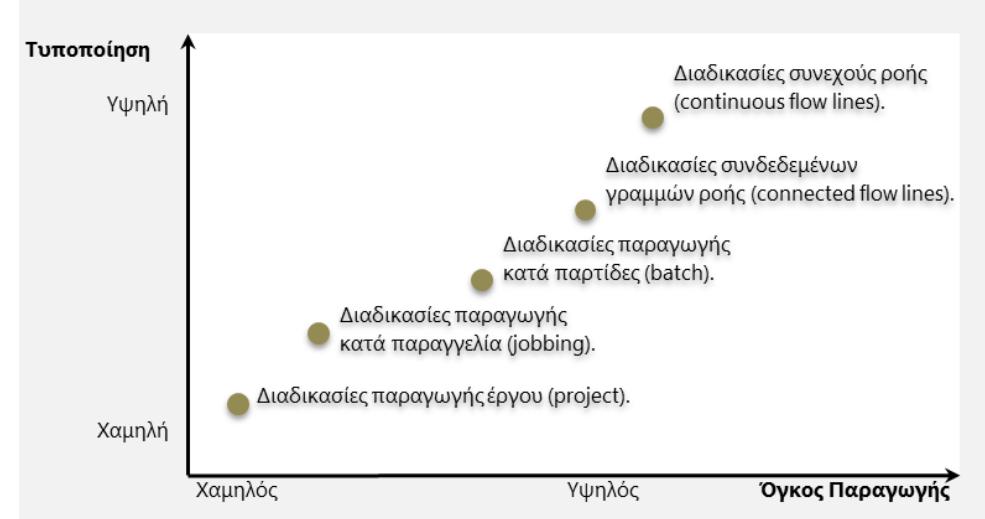
3. Τυπολογία Παραγωγικών Διαδικασιών

Γενικά περί Διαδικασιών Παραγωγής

- Η οργάνωση και η λειτουργία μιας παραγωγικής διαδικασίας είναι συνυφασμένη με το **επιχειρηματικό μοντέλο οργάνωσης (business model)** και τα προϊόντα που παράγει ένας επιχειρηματικός οργανισμός.
- Τα βασικά συστήματα παραγωγής είναι δύο: οι **διακεκομμένες διαδικασίες παραγωγής** ή οι **επαναλαμβανόμενες διαδικασίες παραγωγής**.
 - Οι **διακεκομμένες διαδικασίες παραγωγής**: παραγωγή μίας μεγάλης ποικιλίας προϊόντων το καθένα εκ των οποίων έχει διαφορετικές απαιτήσεις επεξεργασίας από τους πελάτες παράγεται σε μικρούς όγκους.
 - Οι **επαναλαμβανόμενες διαδικασίες παραγωγής**: περιορίζονται σε μία μικρή ποικιλία προϊόντων που παράγονται σε μεγάλους έως πολύ μεγάλους όγκους με αυτοματοποιημένες διαδικασίες.

Γενικά περί Διαδικασιών Παραγωγής

- Τα δυο βασικά συστήματα παραγωγής να εξειδικευτούν περαιτέρω στους ακόλουθους πέντε τύπους:
 - Διαδικασίες παραγωγής έργου (project).
 - Διαδικασίες παραγωγής κατά παραγγελία (jobbing).
 - Διαδικασίες διακεκομένων γραμμών ροής (disconnected flow lines) ή παραγωγής κατά παρτίδες (batch).
 - Διαδικασίες συνδεδεμένων γραμμών ροής (connected flow lines).
 - Διαδικασίες συνεχούς ροής (continuous flow lines).

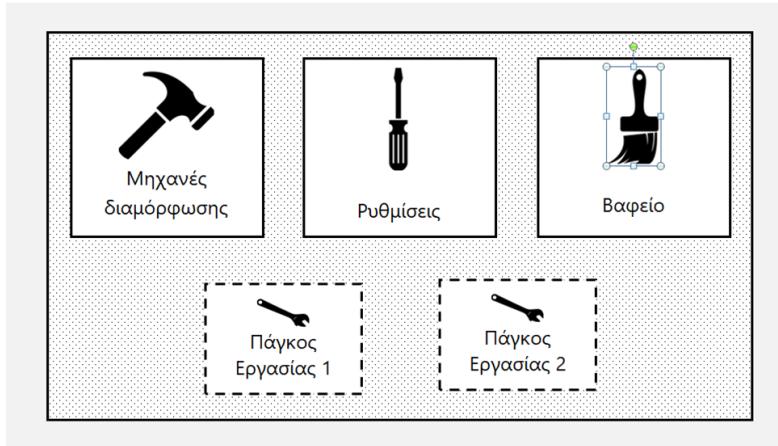

Διαδικασίες Παραγωγής Έργου (Project)

- Οι διαδικασίες παραγωγής **έργου (project)** χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι έχουν ως μοναδική εκροή ένα μοναδικό προϊόν το οποίο κατασκευάζεται και παραδίδεται στον ίδιο χώρο που υποδεικνύει ο πελάτης χωρίς να μετακινηθεί.
- Παραδείγματα:
 - Μία γέφυρα,
 - Ένας δρόμος,
 - Ένα πρόγραμμα λογισμικού που αναπτύσσεται στις εγκαταστάσεις του πελάτη, κ.λπ.).
- Κατά την εκτέλεση ενός έργου, οι εισροές του, δηλαδή οι μετατρεπόμενοι πόροι (π.χ., ά ίλες και βοηθητικά υλικά) και οι πόροι μετατροπής (π.χ., μηχανήματα, εργαλεία, ανθρώπινοι πόροι, κ.λπ.) οργανώνονται **χωροταξικά** και διοικούνται με κατάλληλο τρόπο για την υλοποίηση ενός μοναδικού προϊόντος.
- Μετά το πέρας της εκτέλεσης του έργου, η διάταξη παραγωγής καταλύεται και κάποιοι από τους πόρους μετατροπής θα μεταφερθούν στην εκτέλεση ενός άλλου έργου.

Διαδικασίες Παραγωγής Κατά Παραγγελία (Job Order)

- Οι διαδικασίες παραγωγής κατά παραγγελία (job order) αναφέρονται σε παραγωγικά κυκλώματα τα οποία αναλαμβάνουν την παραγωγή μικρών παρτίδων ή μεμονωμένων προϊόντων ακολουθώντας μία ροή εργασίας που χαρακτηρίζεται από μη τυποποιημένες διαδρομές μεταξύ διαφόρων σταθμών εργασίας (job stations).
- Ο όρος σταθμός εργασίας αναφέρεται σε μία χωροταξική συγκέντρωση πόρων μετατροπής.

- Παραδείγματα σταθμού εργασίας μπορεί να είναι τα ακόλουθα:
 - Ένα μηχάνημα επεξεργασίας.
 - Ένα εργάτης και ο πάγκος με τα εργαλεία του.
 - Μία ομάδα εργαζομένων που ασχολούνται με τη συναρμολόγηση προϊόντων.

Διαδικασίες Παραγωγής Κατά Παραγγελία (Job Order)

- Μία παραγωγική διαδικασία κατά παραγγελία:
 - Δέχεται μια ευρεία γκάμα μετατρεπόμενων πόρων.
 - Τα παραγόμενα προϊόντα της είναι διακριτά.
 - Η ροή των προϊόντων της είναι ασυνεχής.
 - Οι προετοιμασίες των μηχανών πριν την έναρξη της επεξεργασίας είναι συχνές (εφόσον τα προϊόντα μπορεί να είναι πολύ διαφορετικά μεταξύ τους).
 - Η παραγωγή είναι έντασης εργασίας συνήθως.
 - Η επίδραση της τεχνολογικής αλλαγής είναι μικρή.
- Η έναρξη της παραγωγικής διαδικασίας πραγματοποιείται όταν ο **πελάτης** θέσει στο επιχειρηματικό οργανισμό μία **παραγγελία** η οποία είναι **εξειδικευμένη ποσοτικά και ποιοτικά σύμφωνα με τις ανάγκες του.**
- Γενικά, η φιλοσοφία της διαδικασία παραγωγής κατά παραγγελία χαρακτηρίζεται από την επιθυμία περάτωσης ενός έργου.
- Διακρίνεται από τη παραγωγική διαδικασία παραγωγής έργου διότι η παραγωγή εκτελείται στις παραγωγικές εγκαταστάσεις του επιχειρηματικού οργανισμού.

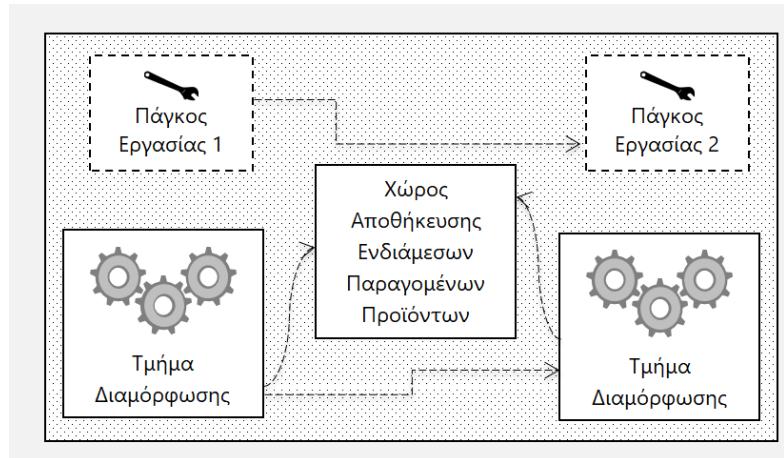
Διαδικασίες Παραγωγής Κατά Παρτίδα (Batch)

- Οι διαδικασίες παραγωγής κατά παρτίδα (batch) ανήκουν στην κατηγορία των διακεκομμένων διαδικασιών παραγωγής.
- Τα προϊόντα κινούνται σε έναν περιορισμένο αριθμό προκαθορισμένων διαδρομών αλλά οι σταθμοί εργασίας δεν είναι συνδεδεμένοι με συστήματα αυτόματης μεταφοράς υλικών.
- Παραγωγικές διαδικασίες της τυπολογίας κατά παρτίδα συναντώνται (συνήθως) σε επιχειρηματικούς οργανισμούς που απασχολούνται με τη κατασκευή προϊόντων που ενσωματώνουν πολύπλοκο μηχανολογικό και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό.
- Παραδείγματα:
 - Ωρολογοποιία,
 - Εκδοτικοί οίκοι.
- Η πολυπλοκότητα των προϊόντων αυξάνει το χρόνο επεξεργασίας και είναι υπαίτια για την παρατήρηση μεγάλων αποκλίσεων στο χρόνο υλοποίησής τους.
- Δημιουργούνται αποθέματα σε διάφορα σημεία της χωροταξίας της παραγωγική διαδικασίας.

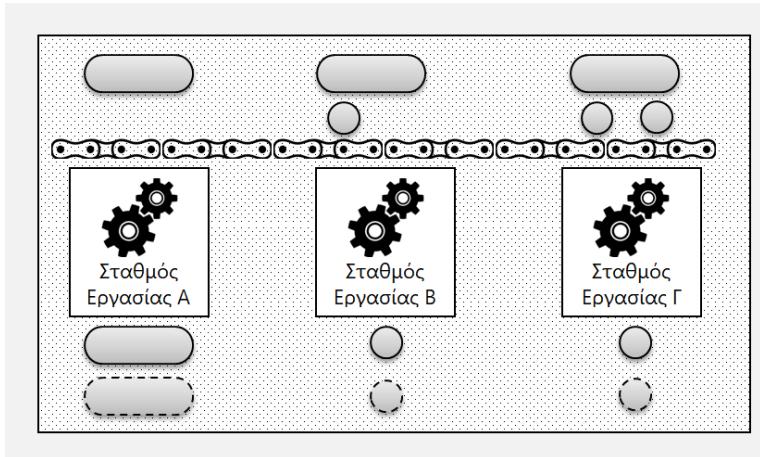
Διαδικασίες Παραγωγής Κατά Παρτίδα (Batch)

- Ο χώρος του εργοστασίου οργανώνεται χωροταξικά κατά διαδικασία ή λειτουργία όπως και στην περίπτωση της παραγωγικής διαδικασίας κατά παραγγελία και κατά εξάρτημα (κατά προϊόν), αλλά χαρακτηρίζεται από:
 - Μεγαλύτερο βαθμό αυτοματοποίησης.
 - Μεγαλύτερο όγκο παραγωγής.
 - Τα ενδιάμεσα προϊόντα μετακινούνται μεταξύ των σταθμών εργασίας κατά παρτίδες.
 - Η κάθε παρτίδα ακολουθεί ξεχωριστή διαδρομή μέσα στο εργοστάσιο.
 - Αποτελείται από μικρές παραγωγικές διατάξεις ομαδοποιήσεων πόρων μετατροπής (κυψέλες cells).
 - Οι παρτίδες προϊόντων που παράγονται κατόπιν αποθηκεύονται μέχρι να χρησιμοποιηθούν από άλλες διατάξεις.

Διαδικασίες Συνδεδεμένων Γραμμών Ροής (Connected Flow Lines)

- Οι παραγωγικές διαδικασίες συνδεδεμένων γραμμών ροής (connected flow lines) είναι οι κλασικές γραμμές συναρμολόγησης: τα εξαρτήματα και τα υπό κατασκευή προϊόντα μεταφέρονται αυτόματα μεταξύ των διαφόρων σταθμών εργασίας ακολουθώντας αυστηρά συγκεκριμένες διαδρομές.
- Όταν το υπό κατασκευή προϊόν φτάνει σε ένα σταθμό εργασίας φθάνουν και τα εξαρτήματα τα οποία θα συναρμολογηθούν σε αυτό.
- Παραδείγματα:
 - Αυτοκινητοβιομηχανία.

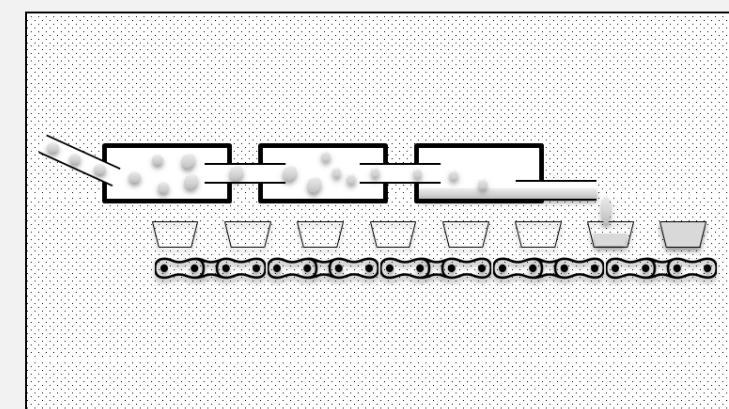
Διαδικασίες Συνδεδεμένων Γραμμών Ροής (Connected Flow Lines)

- Τα παραγόμενα προϊόντα είναι τυποποιημένα, επιτρέπονται μόνο κάποιες μικρές διαφοροποιήσεις.
- Μικρή ευελιξία του παραγωγικού συστήματος.
- Έμφαση στην απόδοση, το κόστος κατασκευής, την τιμή και την αξιοπιστία του παραγόμενου προϊόντος.
- Η ευστοχία, ο όγκος και η ταχύτητα της παραγωγής είναι μεγάλη και εξαρτάται από την τεχνολογία του μηχανολογικού εξοπλισμού και το σχεδιασμό εργασίας.
- Η ρύθμιση του μηχανολογικού εξοπλισμού πραγματοποιείται στην έναρξη της παραγωγής ενός προϊόντος.
- Η ανάπτυξη προϊόντος είναι δαπανηρή, το κόστος του εξοπλισμού ιδιαίτερα μεγάλο και για αυτό επιδιώκονται οικονομίες κλίμακας στην παραγωγή.
- Υπάρχουν υψηλές απαιτήσεις για ομαλή ροή υλικών στην παραγωγική διαδικασία.
- Το χρονοδιάγραμμα παραγωγής είναι δεδομένο και οι διαδικασίες ελέγχου ποιότητας διάχυτες σε όλη τη παραγωγική διαδικασία.

Διαδικασίες Συνεχών Γραμμών Ροής (Continuous Flow Lines)

- Οι παραγωγικές διαδικασίες συνεχών γραμμών ροής (continuous flow lines) αποτελούν αυτοματοποιημένα παραγωγικά κυκλώματα όπου οι μετατρεπόμενοι πόροι ευρίσκονται σε ρευστή μορφή και ακολουθώντας προδιαγεγραμμένη διαδρομή ρέουν μέσω σταθερών συνδέσεων (π.χ., ιμάντες, σωλήνες, κ.λπ.) μεταξύ διαφόρων σταθμών εργασίας.
- Παραδείγματα:
 - Παραγωγή τροφίμων, ποτών.
 - Χημική βιομηχανία.
 - Παραγωγή φαρμάκων.

Διαδικασίες Συνεχών Γραμμών Ροής (Continuous Flow Lines)

- Δίδεται έμφαση στο κόστος.
- Ο βαθμός καθετοποίησης της παραγωγής είναι ιδιαίτερα υψηλός, τα αποθέματα πρώτων υλών είναι ιδιαίτερα υψηλά και των ετοίμων προϊόντων μπορεί να είναι και αυτά υψηλά.
- Η ευστοχία της παραγωγής εξαρτάται κυρίως από την ευστοχία και την αξιοπιστία του μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Οι δεσμοί με τους προμηθευτές χαρακτηρίζονται από σταθερότητα και οι σχέσεις με τους πελάτες είναι μέσω προκαθορισμένων καναλιών διανομής.
- Ο βαθμός εκμετάλλευσης των μηχανών είναι ιδιαίτερα υψηλός, τα διάφορα στάδια της παραγωγής είναι χρονοβόρα και επιζητούνται οικονομίες κλίμακας λόγω του υψηλού κόστους του εξοπλισμού.

3. Κοστολόγηση Εξατομικευμένης Παραγωγής

Συστήματα Κοστολόγησης Εξατομικευμένης και Συνεχής Παραγωγής

Οι επιχειρηματικοί οργανισμοί συνήθως υιοθετούν δύο βασικούς τύπους κοστολογικών συστημάτων:

Κατά Παραγελία (Εξατομικευμένη) Κοστολόγηση (Job Order Costing)

Παραγωγή προϊόντων (παραγγελιών) σύμφωνα με τις εξειδικευμένες προδιαγραφές που θέτει ο πελάτης.

Τα στοιχεία κόστους εξειδικεύονται και συνδέονται με συγκεκριμένα προϊόντα, παρτίδες ή παραγγελίες.

Υπηρεσίες: Ελεγκτικές εταιρίες, Διαφημιστικές εταιρίες, κ.λπ.

Βιομηχανία: Κατασκευή αεροπλάνων, ναυπηγεία, κ.λπ.

Κοστολόγηση Συνεχής Παραγωγής (Process Costing)

Μαζική παραγωγή τυποποιημένων προϊόντων που απευθύνονται στο μέσο καταναλωτή/πελάτη.

Υπολογίζονται ένα μέσο κόστος με τη χρήση μέσων όρων που αφορούν μεγάλο αριθμό, ομοιογενών προϊόντων.

Υπηρεσίες: συνήθεις τραπεζικές εργασίες, ταχυδρομεία, κ.λπ.

Βιομηχανία: διυλιστήρια, χημικές βιομηχανίες, κ.λπ.

Συστήματα Κοστολόγησης Εξατομικευμένης και Συνεχής Παραγωγής

Οι επιχειρηματικοί οργανισμοί συνήθως υιοθετούν δύο βασικούς τύπους κοστολογικών συστημάτων:

Κατά Παραγγελία (Εξατομικευμένη)
Κοστολόγηση (Job Order Costing)

Κοστολόγηση Συνεχής Παραγωγής
(Process Costing)

Διαδικασίες παραγωγής έργου (project).

Διαδικασίες παραγωγής κατά παραγγελία (jobbing).

Διαδικασίες συνδεδεμένων γραμμών ροής (connected flow lines).

Διαδικασίες συνεχούς ροής (continuous flow lines).

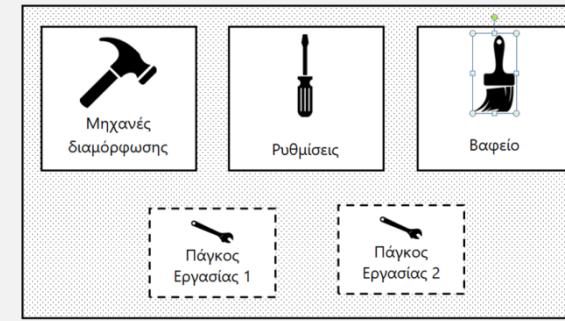
Διαδικασίες διακεκομένων γραμμών ροής (disconnected flow lines) ή παραγωγής κατά παρτίδες (batch).

Συστήματα Κοστολόγησης Εξατομικευμένης και Συνεχής Παραγωγής

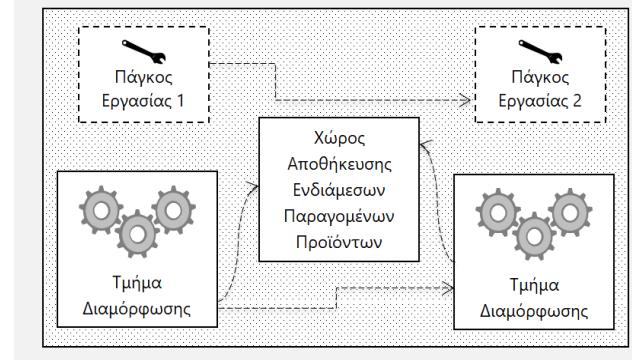
Κατά Παραγγελία (Εξατομικευμένη) Κοστολόγηση (Job Order Costing)

Διαδικασίες παραγωγής έργου
(project).

Διαδικασίες παραγωγής κατά
παραγγελία (jobbing).

Διαδικασίες διακεκομμένων γραμμών
ροής (disconnected flow lines) ή
παραγωγής κατά παρτίδες (batch).

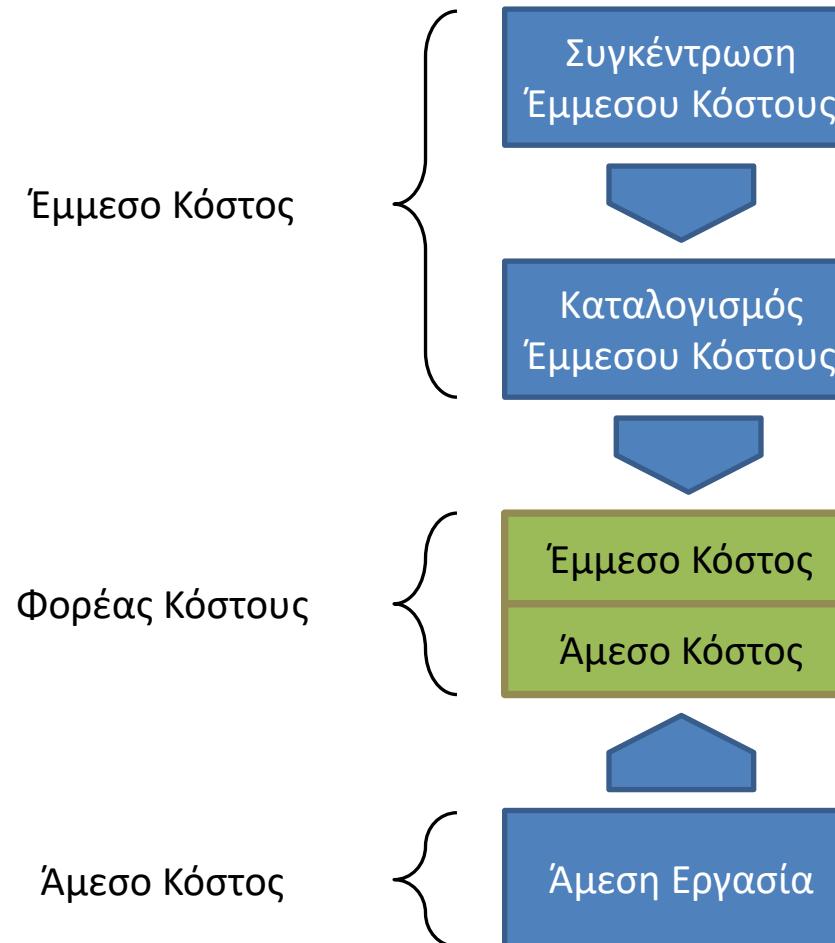

Γενικευμένη Προσέγγιση της Κοστολόγησης Εξατομικευμένης Παραγωγής

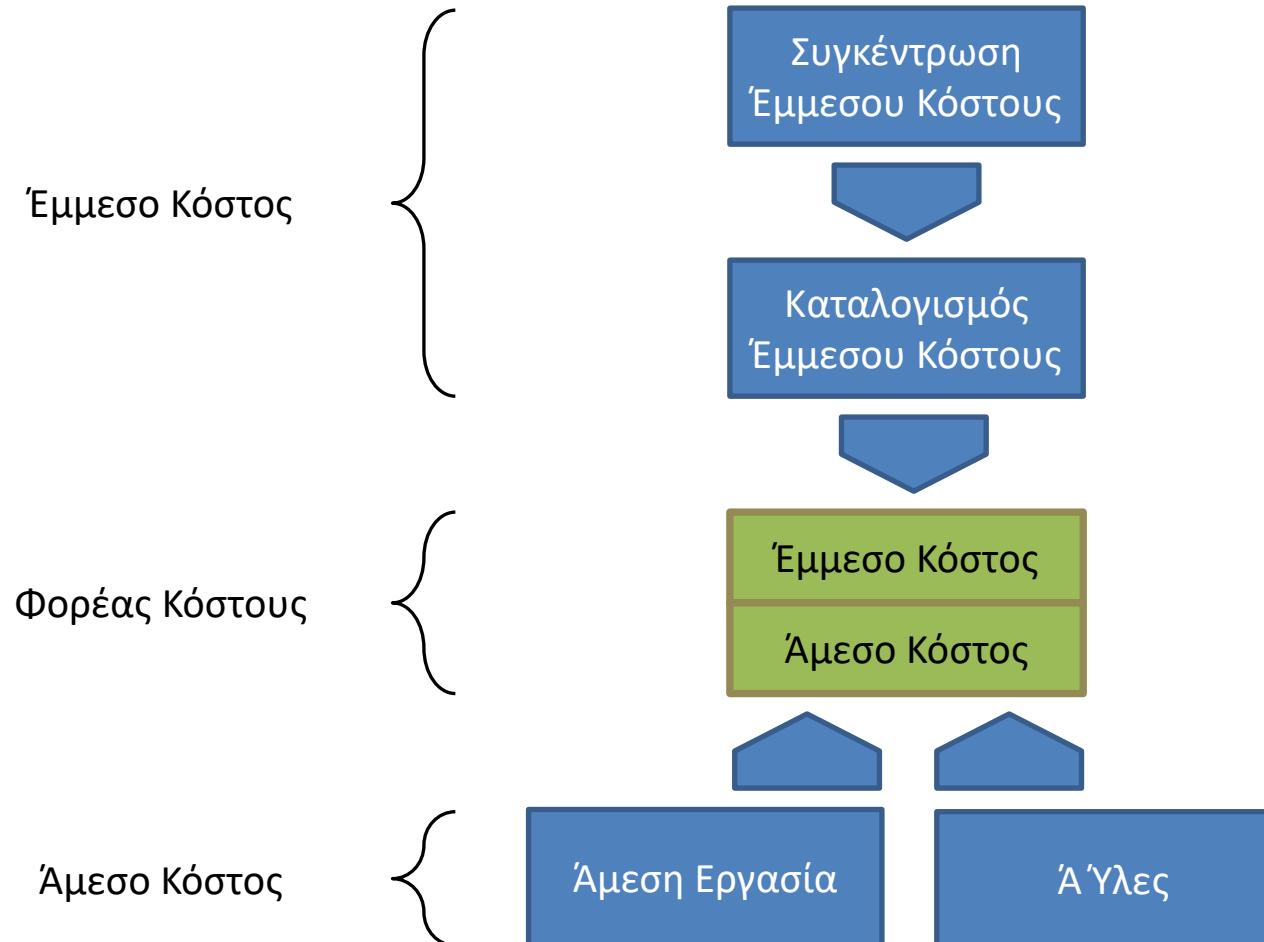
- 1 Προσδιορισμός της παραγγελίας που πρέπει να κοστολογηθεί.
- 2 Προσδιορισμός των στοιχείων κόστους τα οποία είναι άμεσα με τη υπό κοστολόγηση παραγγελία.
- 3 Προσδιορισμός των στοιχείων κόστους τα οποία είναι έμμεσα ως προς τη υπό κοστολόγηση παραγγελία.
- 4 Επιλογή της κατάλληλης βάσης επιμερισμού με την οποία θα γίνει η κατανομή των έμμεσων στοιχείων κόστους στις παραγγελίες.
- 5 Υπολογισμός του συντελεστή καταλογισμού έμμεσου κόστους
(Συντελεστή Καταλογισμού Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων).
- 6 Εφαρμογή του συντελεστή καταλογισμού έμμεσου κόστους για το προσδιορισμό του έμμεσου κόστους που θα αποδοθεί στη κάθε παραγγελία.

Απλή Κοστολογική Αντίληψη στο Τομέα Υπηρεσιών

Απλή Κοστολογική Αντίληψη στο Βιομηχανικό Τομέα

Απλή Θεώρηση ενός Βιομηχανικού Παραγωγικού Κυκλώματος

Η Εξατομικευμένη Κοστολόγηση στις Βιομηχανικές Επιχειρήσεις

Πηγαία Έγγραφα

Έντυπο Παραγγελίας
#111#

Καταγραφή της εξέλιξης του κόστους μίας παραγγελίας.

Έντυπο Ανάλωσης
Υλικών

Καταγραφή των αναλώσεων των υλικών που πραγματοποιείται ανά χρονική περίοδο και παραγγελία.

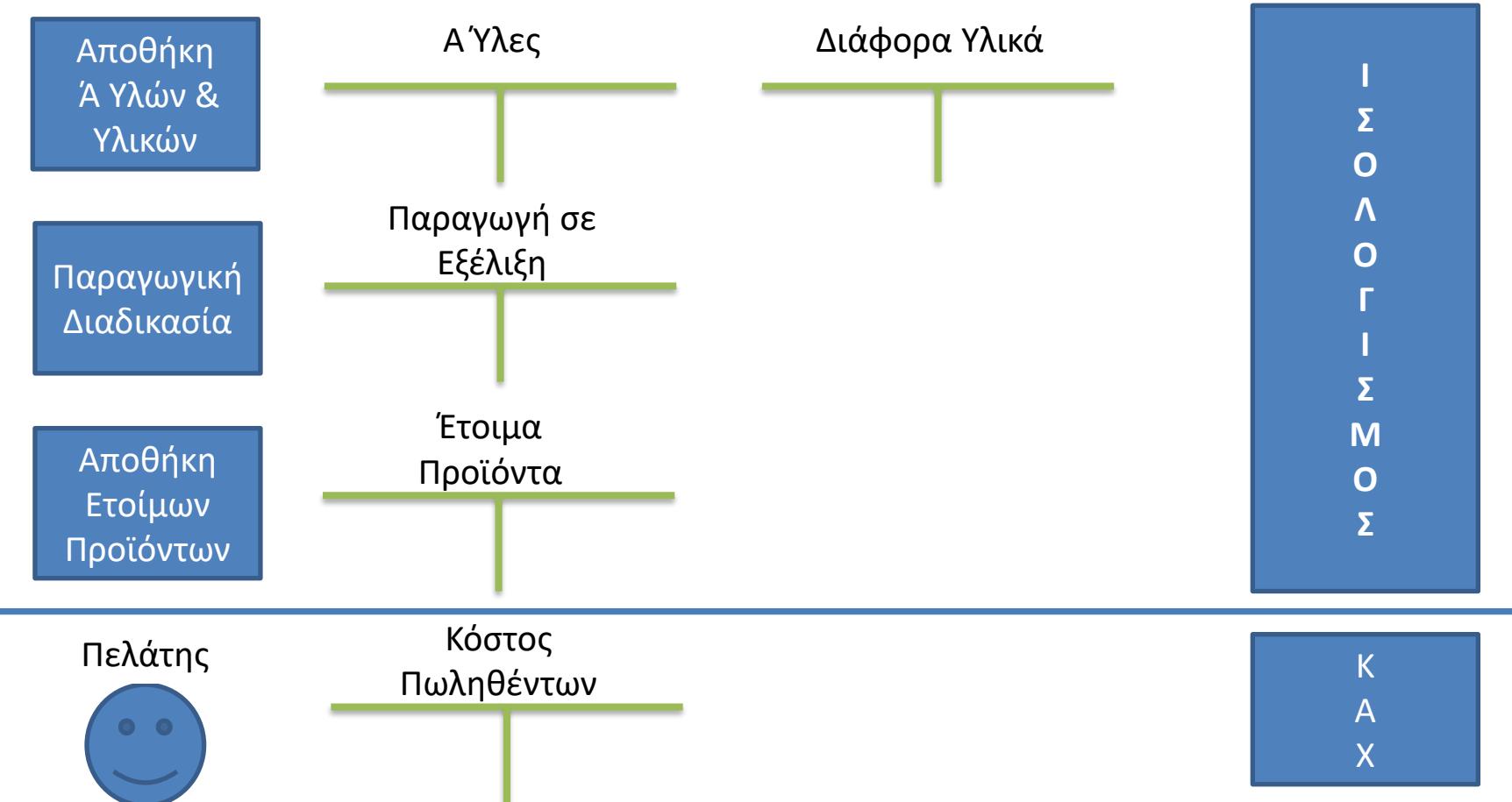
Φύλλο Ανάλυσης
Χρόνου Εργασίας

Καταγραφή του χρόνου εργασίας του κάθε εργαζόμενου και κατανομή του σε κάθε παραγγελία.

Κάρτα Εργασίας

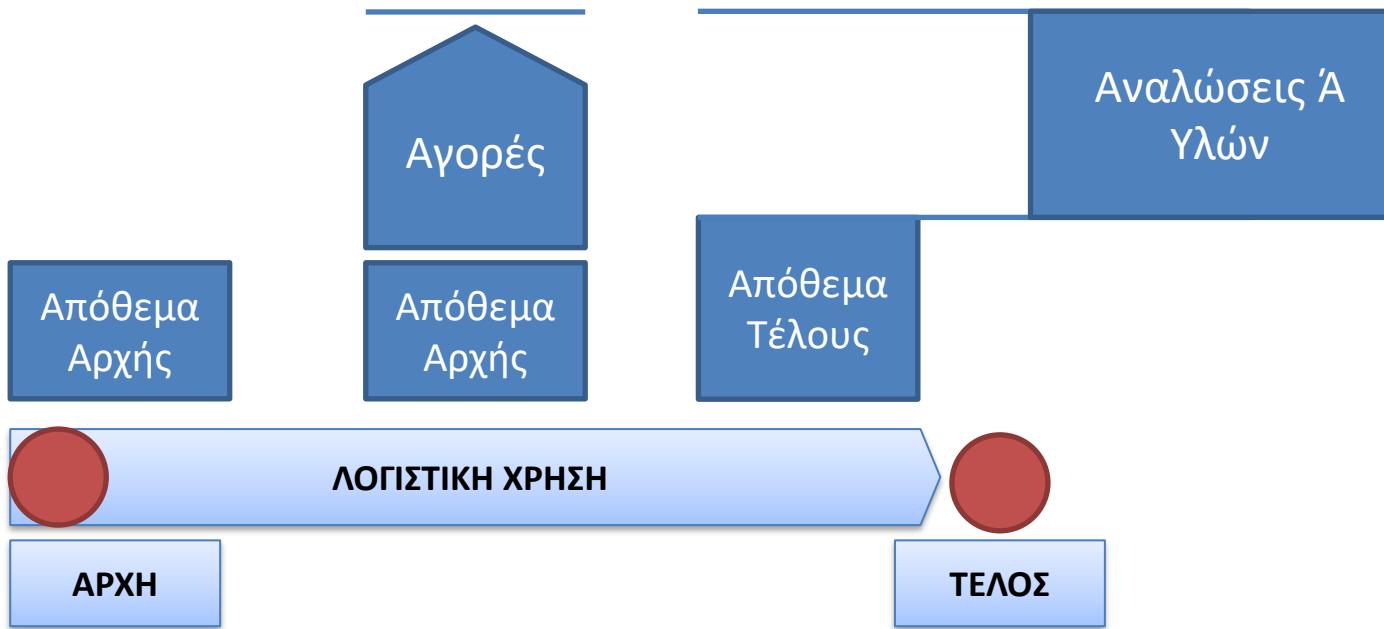
Καταγραφή του χρόνου εργασίας που απαιτήθηκε από κάθε παραγγελία.

Η Εξατομικευμένη Κοστολόγηση στις Βιομηχανικές Επιχειρήσεις

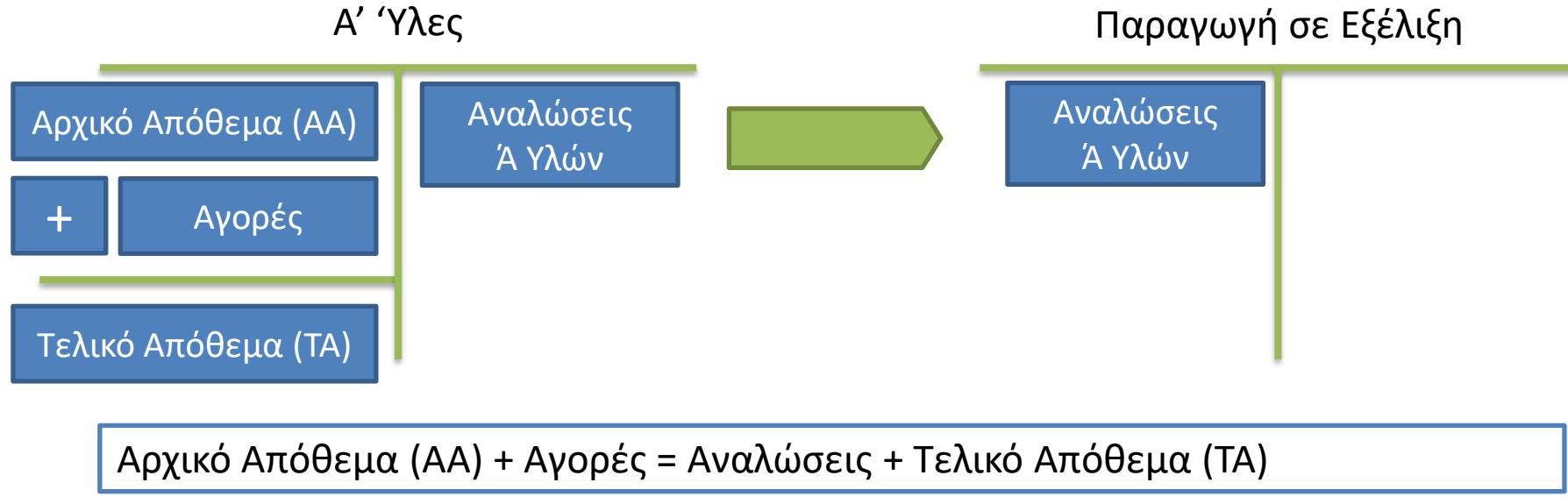

Αναλώσεις Α' Υλών

Αναλώσεις Α' Υλών

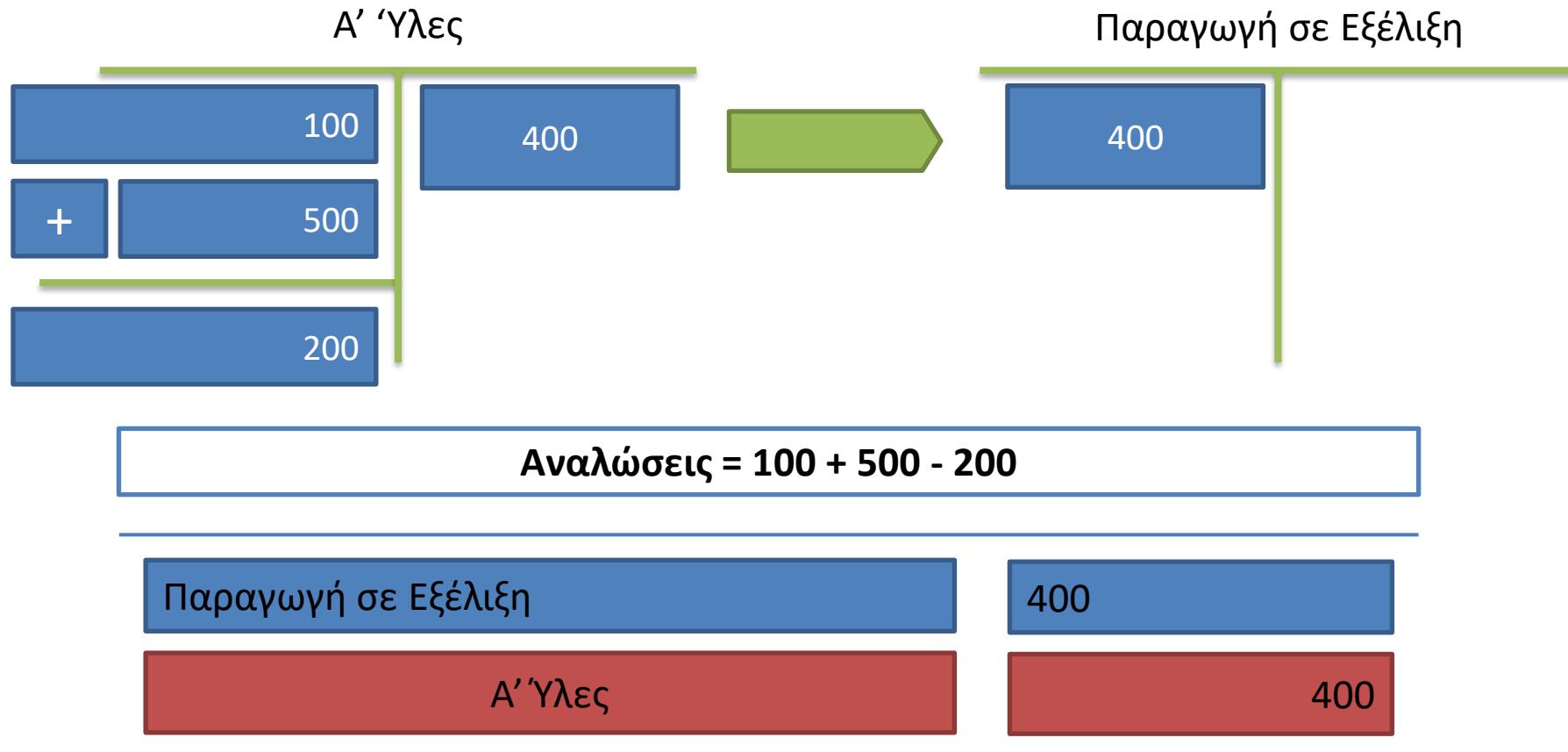
Παραγωγή σε Εξέλιξη

Α' Ύλες

'Υψος Αναλώσεων

'Υψος Αναλώσεων

Αναλώσεις Α' Υλών

Έλεγχος Υλικών

Φυσικός Έλεγχος Υλικών

Περιορισμένη
πρόσβαση

Διαχωρισμός
καθηκόντων

Ακρίβεια στη
καταχώριση

Έλεγχος της Επένδυσης σε Υλικά

Η διατήρηση αποθέματος αποτελεί
δέσμευση χρηματικών κεφαλαίων

Η διατήρηση ομαλής λειτουργίας
της επιχείρησης

Προσωπικό με ευθύνη για τον έλεγχο των υλικών

Υπεύθυνος αγορών

Υπεύθυνος παραλαβής

Αποθηκάριος

Επόπτης Τμήματος Παραγωγής

Αποτίμηση Α' υλών

Ποια είναι η αξία των πρώτων υλών που αναλώνονται?

- Διαφορετικές τιμές αγορές
- **Καρτέλα αποθήκης**

	Παραλαβή			Χορήγηση				Υπόλοιπο	
Ημερομηνία	Ποσότητα	Τιμή μονάδας	Αξία (€)	Ποσότητα	Τιμή μονάδας	Αξία (€)	Ποσότητα	Τιμή μονάδας	Αξία (€)

Παράδειγμα

- Εισαγωγή: 12/2/02 100 μονάδες, € 10/μονάδα
- Εισαγωγή: 14/2/02 70 μονάδες, € 12/μονάδα
- Εξαγωγή: 15/2/02 80 μονάδες

Μέθοδοι Αποτίμησης

FIFO (First In, First out) Μέθοδος σειράς εξάντλησης των αποθεμάτων

- Αυτό που μπαίνει πρώτα βγαίνει και πρώτα
- Οι 80 μονάδες είναι από την εισαγωγή της 12/2, δηλαδή € 10 ανά μονάδα = $80 \times 10 = \text{€ 800}$

LIFO (Last In, First out) Μέθοδος αντίστροφης σειράς εξάντλησης των αποθεμάτων

- Αυτό που μπαίνει τελευταίο βγαίνει πρώτα
- Οι 80 μονάδες είναι: α) οι 70 από την εισαγωγή της 14/2, δηλαδή € 12 ανά μονάδα και β) οι 10 από την εισαγωγή της 12/2, δηλαδή € 10 ανά μονάδα και άρα $70 \times 12 + 10 \times 10 = \text{€ 940}$

Μέσος σταθμικός όρος

- Σταθμίζονται οι τιμές αγοράς με τις ποσότητες και υπολογίζεται ένας μέσος όρος

$$\frac{100 \times 10 + 70 \times 12}{100 + 70} = \text{€ } 10,82$$

Οι 80 μονάδες είναι: $80 \times 10,82 = \text{€ 865,6}$

Μέθοδοι Αποτίμησης

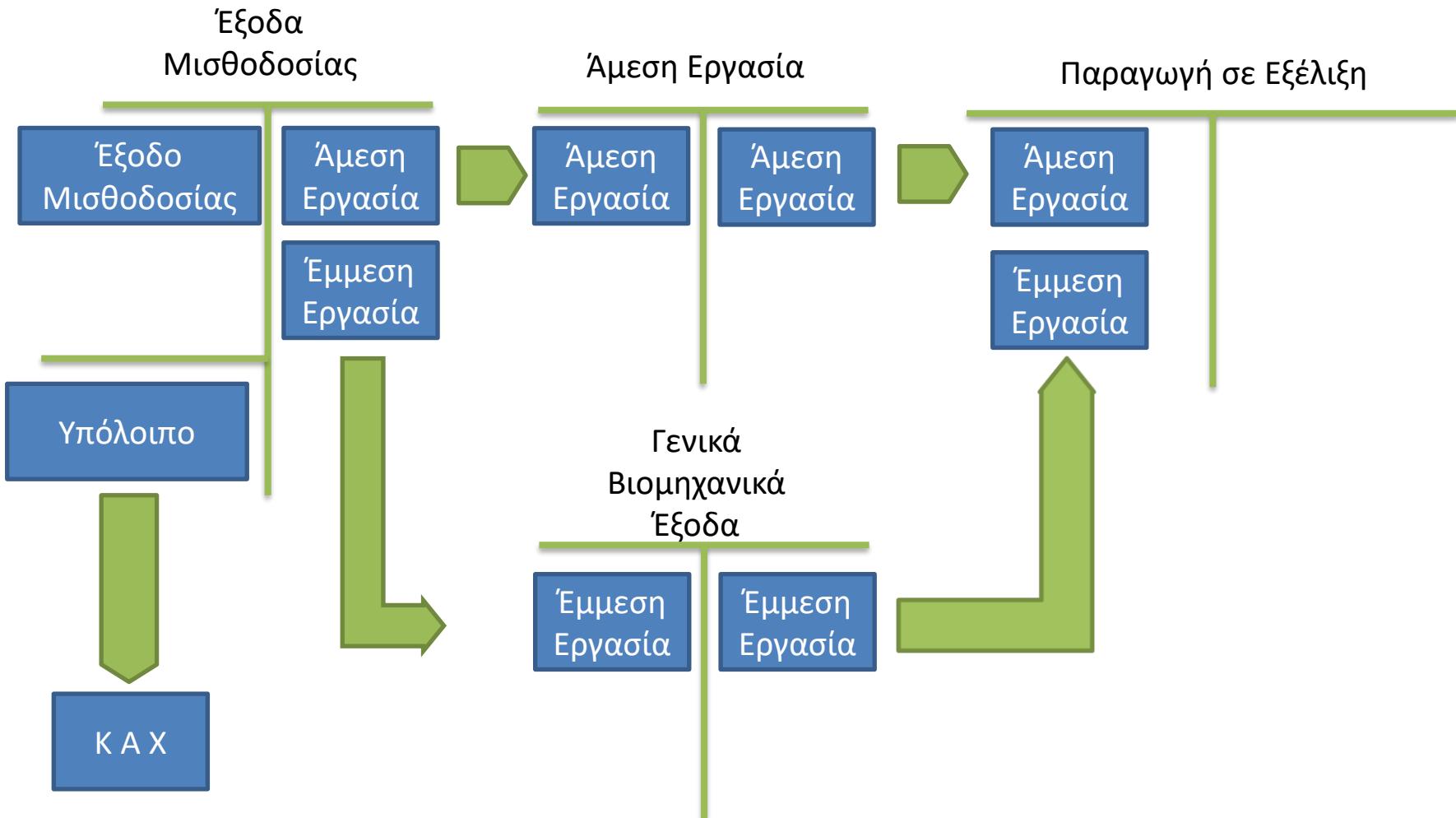
Μέθοδος της τιμής αντικατάστασης

- Χρησιμοποίηση της τρέχουσας τιμής αγοράς

Μέθοδος της πρότυπης τιμής

- Χρησιμοποίηση μιας προκαθορισμένης τιμής αγοράς και χορηγήσεων

Άμεση και Έμμεση Εργασία

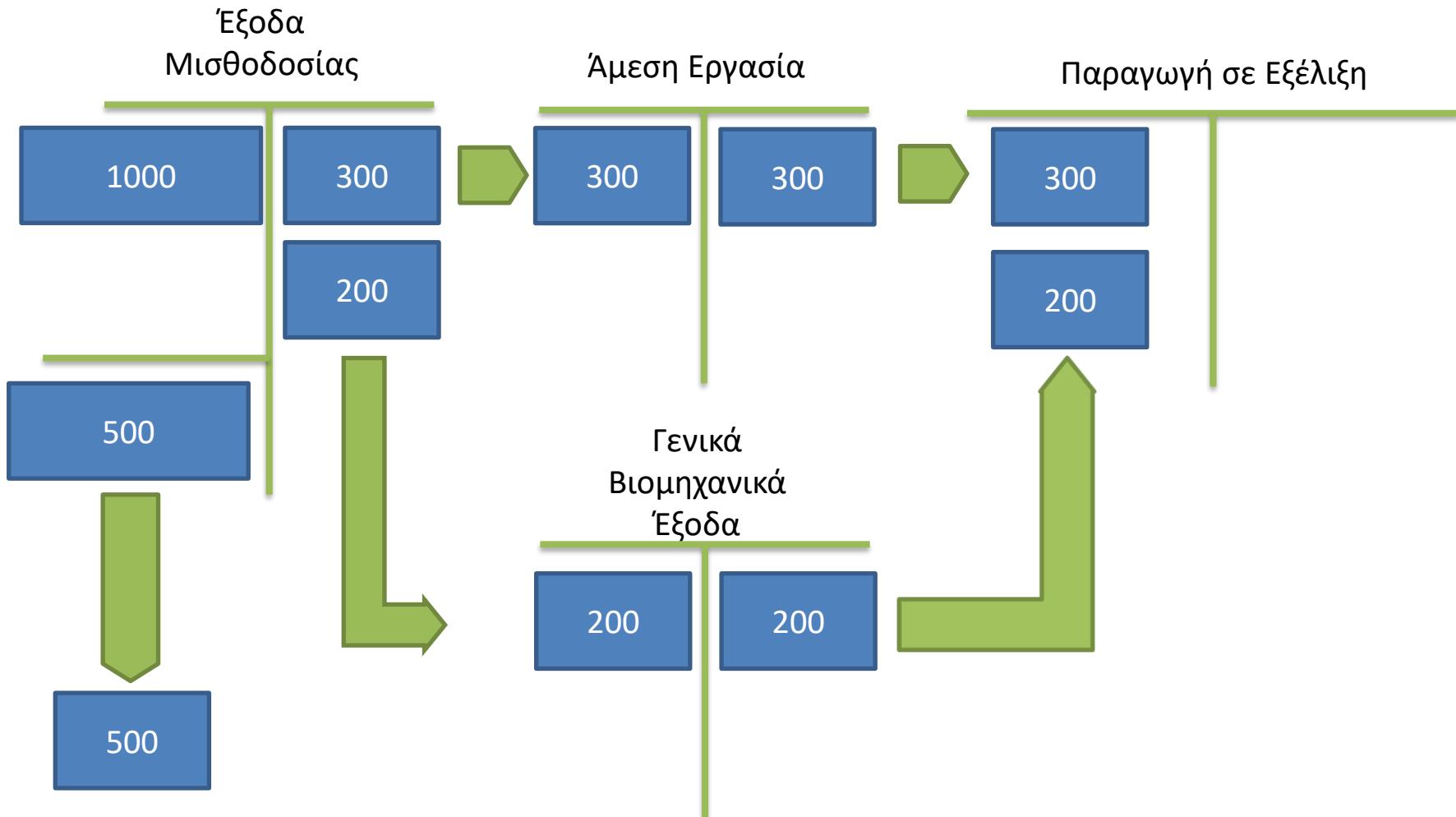

Άμεση και Έμμεση Εργασία

Άμεση και Έμμεση Εργασία

Άμεση και Έμμεση Εργασία

Το Κόστος της Εργασίας

Υποχρεωτικές δαπάνες προσωπικού από τις ισχύουσες εθνικές ή επαγγελματικές συμβάσεις και τη νομοθεσία

Εκούσιες δαπάνες προσωπικού από τις επιχειρηματικές ή ατομικές συμβάσεις

Υποχρεωτικές εισφορές υπέρ τρίτων (ΕΦΚΑ, ασφαλιστικά ταμεία, επικουρικά ταμεία)

Το Κόστος της Εργασίας (Κόστος Παραγωγής)

Μισθός

Προσαύξηση υπερωριακής εργασίας και νυκτερινής απασχόλησης

Προσαυξήσεις Κυριακών και αργιών

Επίδομα βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών

Επίδομα αδείας, δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα

Αποζημίωση λόγω αφυπηρέτησης ή λόγω απασχόλησης

Επιδόματα (Bonuses)

Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών

Κοινωνική ασφάλιση

Άμεσο Κόστος / ΓΒΕ (εξαρτάται)

ΓΒΕ

ΓΒΕ

Άμεσο Κόστος / ΓΒΕ (εξαρτάται)

Άμεσο Κόστος / ΓΒΕ (εξαρτάται)

Γενικό Έξοδο Χρήσης

ΓΒΕ

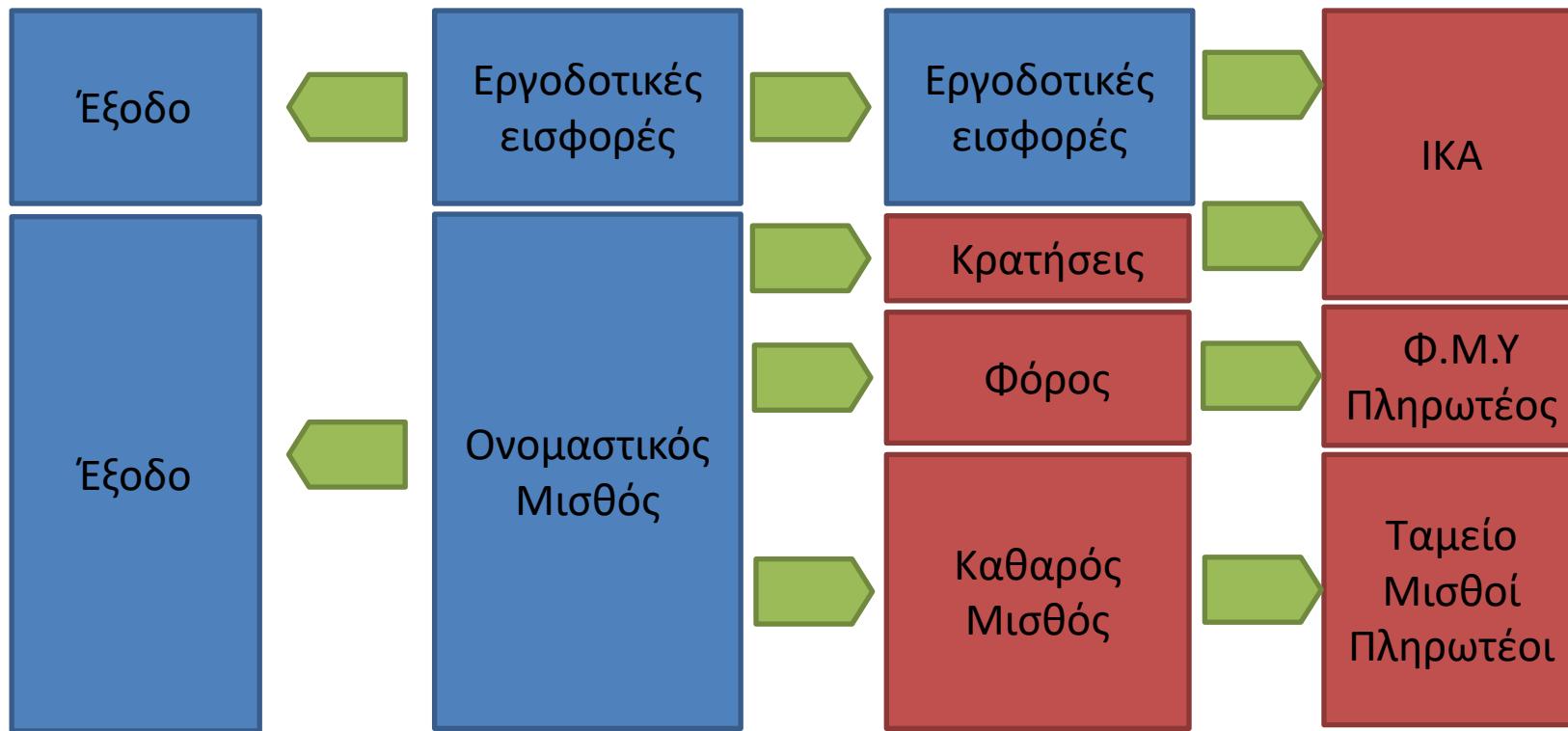
Άμεσο Κόστος / ΓΒΕ (εξαρτάται)

Άμεσο Κόστος / ΓΒΕ (εξαρτάται)

Συστήματα Αμοιβής της Εργασίας

	Αμοιβή βάσει χρόνου	Αμοιβή κατ' αποκοπή
1	Οι αποδοχές ενός εργαζομένου υπολογίζονται βάσει του χρόνου που δαπανάται στην εργασία	Οι αποδοχές ενός εργαζομένου υπολογίζονται βάσει των μονάδων που παρήγαγε
2	Ο εργαζόμενος αμείβεται με ένα εγγυημένο ελάχιστο ποσό για το χρόνο που εργάζεται	Δεν υπάρχει ελάχιστη εγγυημένη αμοιβή
3	Οι αποδοχές δεν συνδέονται άμεσα με τη παραγωγικότητα	Οι αποδοχές συνδέονται άμεσα με τη παραγωγικότητα
4	Δίνεται έμφαση στην υψηλή ποιότητα εργασίας	Δίνεται μικρή σημασία στην ποιότητα εργασίας
5	Η αυστηρή επίβλεψη είναι απαραίτητη	Η αυστηρή επίβλεψη δεν είναι απαραίτητη
6	Είναι αποδεκτή από τους συνδικαλιστικούς φορείς	Συνήθως δεν είναι αποδεκτή από τους συνδικαλιστικούς φορείς
7	Παρατηρείται χρόνος αδράνειας	Σε σύγκριση με το σύστημα αμοιβής βάσει χρόνου, δεν υπάρχει κόστος αδράνειας διότι αμείβονται μόνο οι παραχθείσες μονάδες

Ημερολογιακή Εγγραφή Μισθοδοσίας

Ημερολογιακή Εγγραφή Μισθοδοσίας

Μισθοί - ημερομίσθια

XXXX

Εργοδοτικές εισφορές

XXXX

Μισθοί πληρωτέοι

XXXX

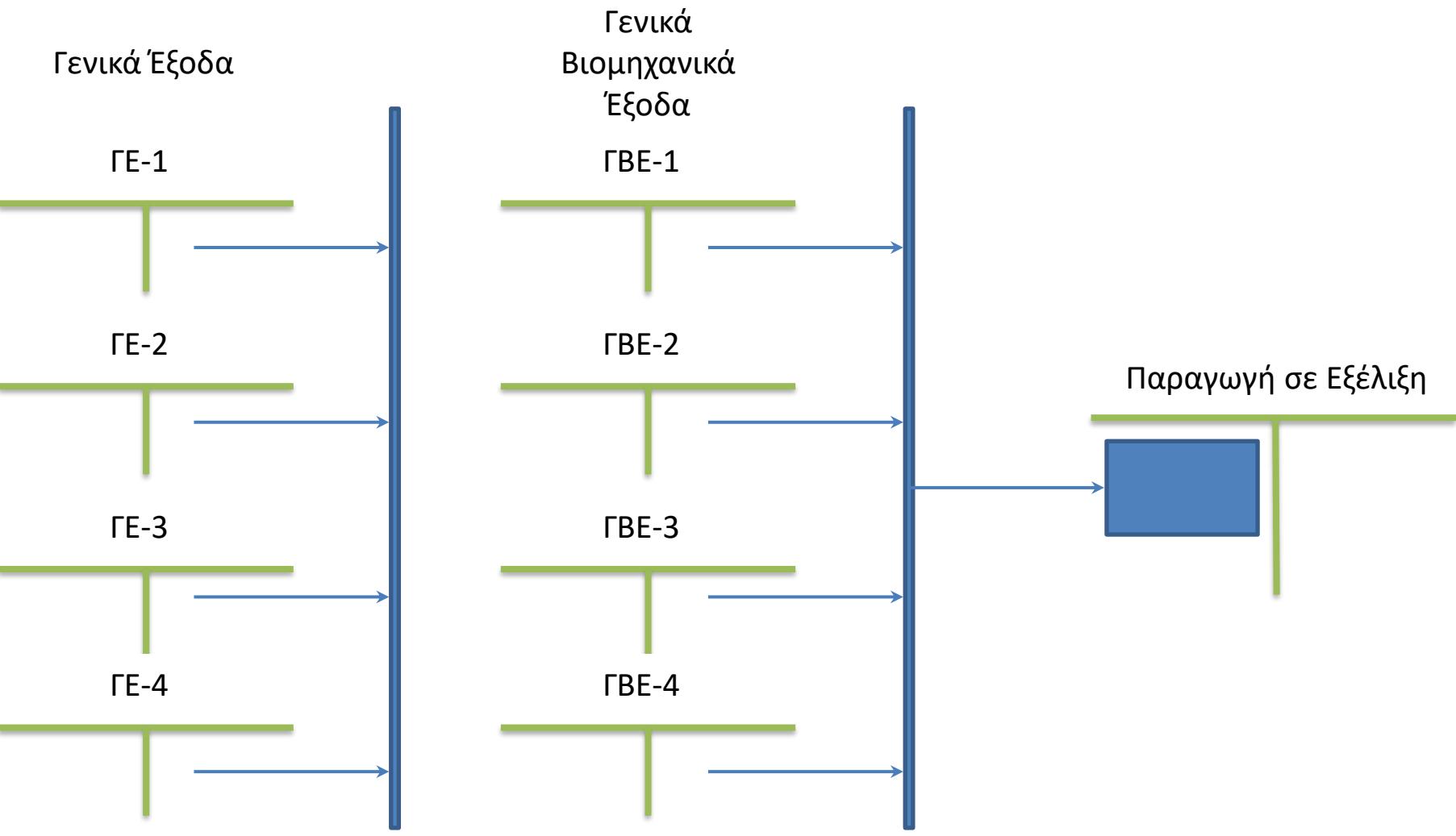
I.K.A

XXXX

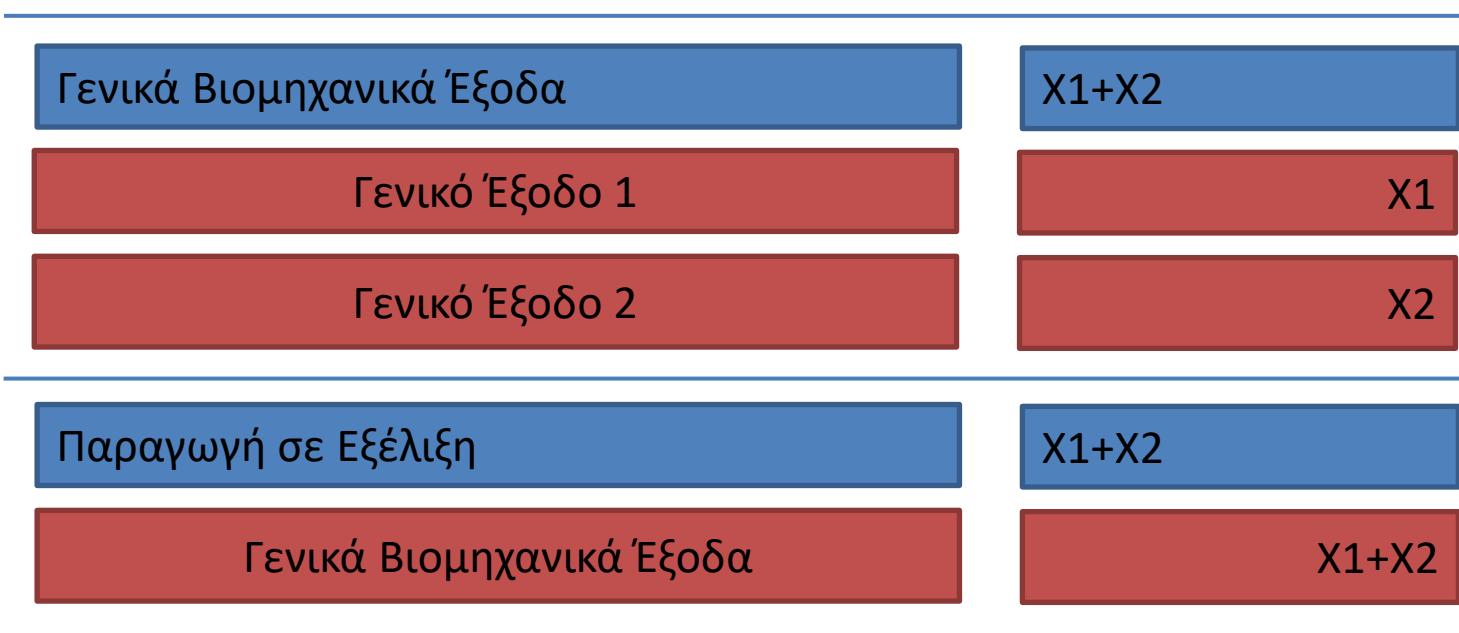
Φ.Μ.Υ. Πληρωτέος

XXXX

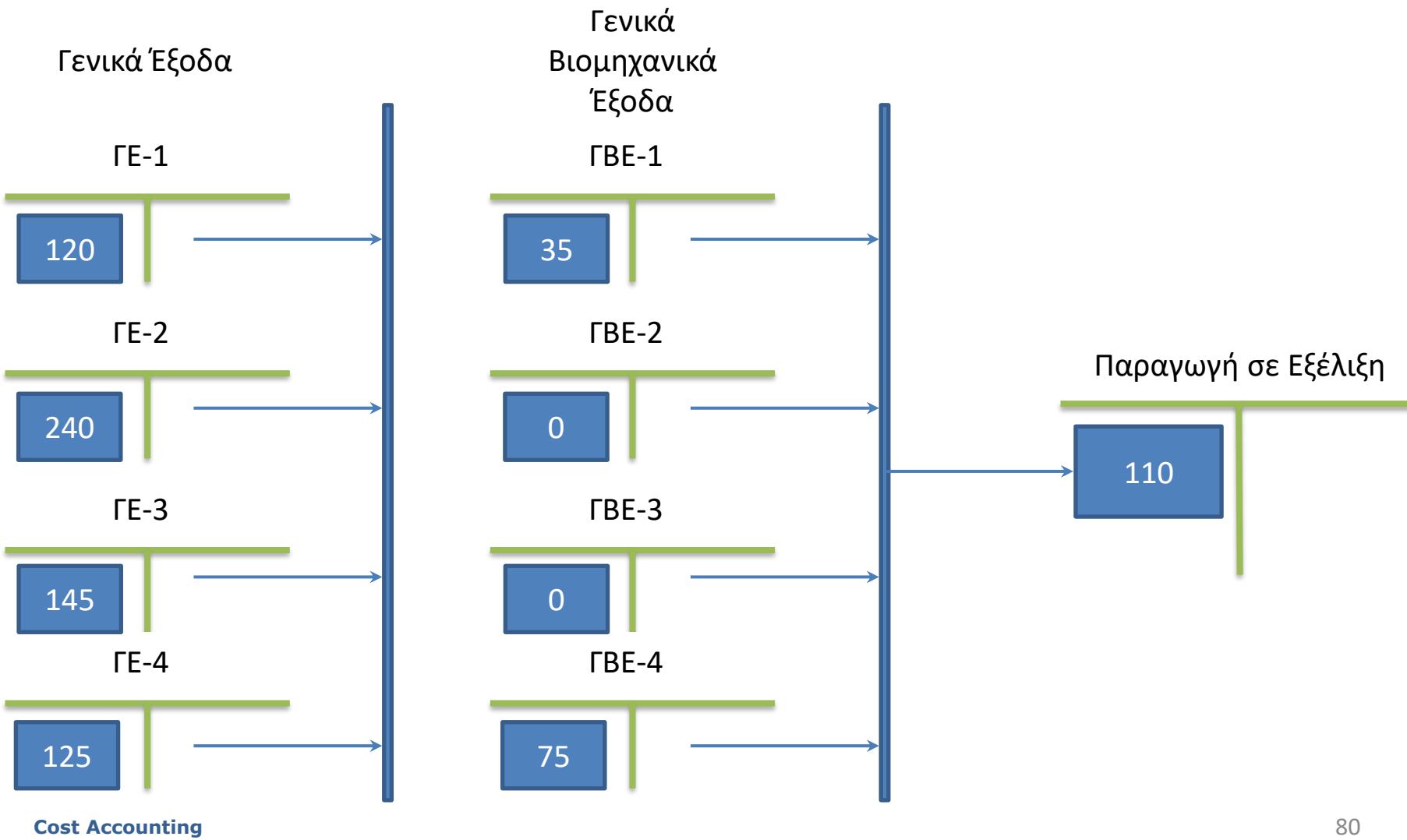
Γενικά Βιομηχανικά 'Έξοδα

Γενικά Βιομηχανικά 'Έξοδα

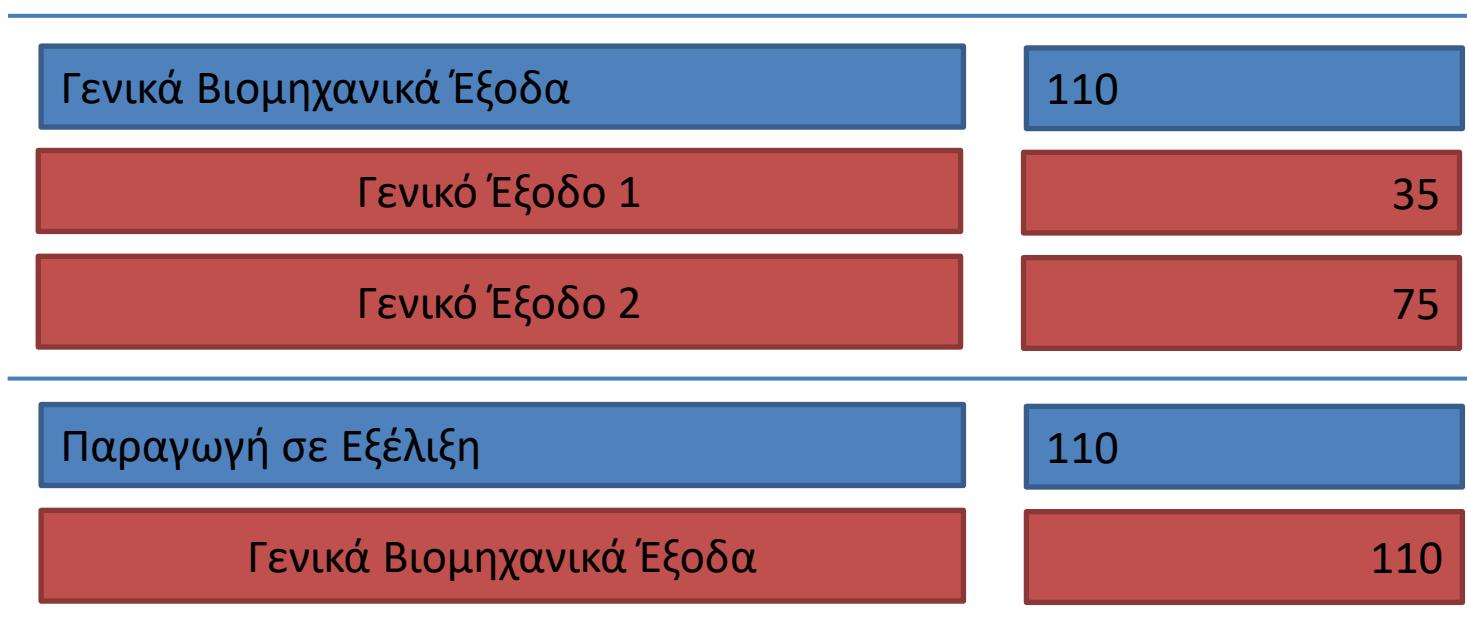

Γενικά Βιομηχανικά 'Έξοδα

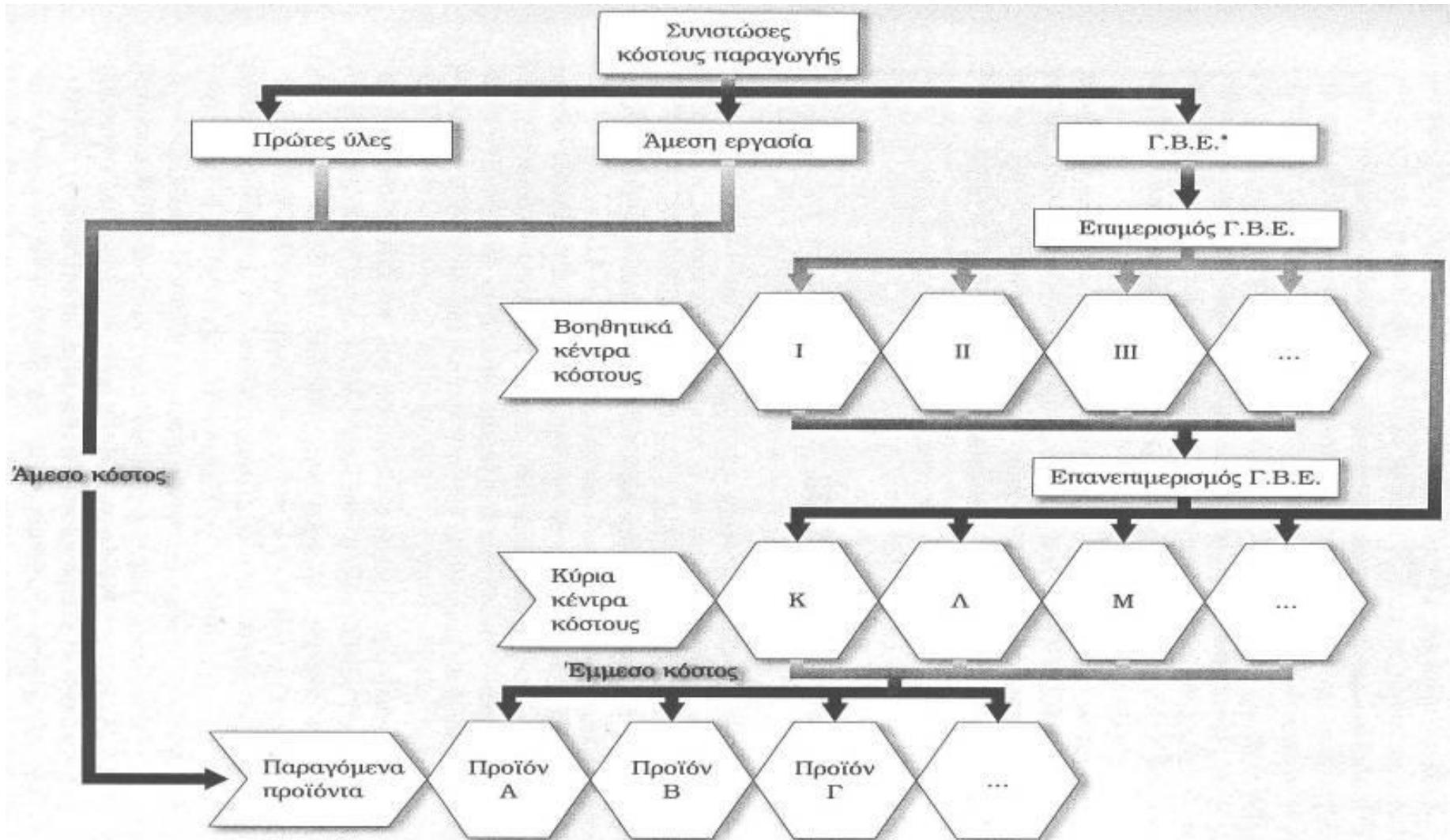

Γενικά Βιομηχανικά 'Έξοδα

Γενικά Βιομηχανικά 'Έξοδα: Επιμερισμοί και Επανεπιμερισμοί

Κόστος Παραχθέντων

Παραγωγή σε Εξέλιξη

Αρχικό Απόθεμα (ΑΑ)	
+	Ά' Ύλες
+	Άμεση Εργασία
+	ΓΒΕ
Τελικό Απόθεμα (ΤΑ)	

Κόστος
Παραχθέντων

Έτοιμα Προϊόντα

Κόστος
Παραχθέντων

$$\text{Αρχικό Απόθεμα (Α.Α)} + \text{Ά' Ύλες} + \text{Άμεση Εργασία} + \text{ΓΒΕ} = \text{Κόστος Παραχθέντων} + \text{Τελικό Απόθεμα (ΤΑ)}$$

Έτοιμα Προϊόντα

Κόστος Παραχθέν.

Παραγωγή σε Εξέλιξη

Κόστος Παραχθέν.

Κόστος Παραχθέντων

Παραγωγή σε Εξέλιξη

	400
+	400
+	300
+	310
	110

Έτοιμα Προϊόντα

1300

$$\text{Κόστος Παραχθέντων} = 400 + 400 + 300 + 310 - 110$$

Έτοιμα Προϊόντα

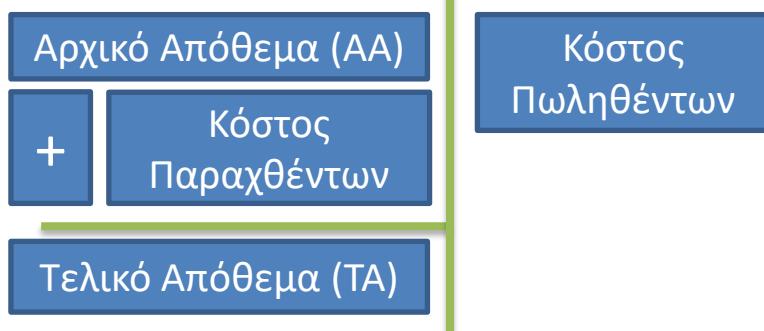
1300

Παραγωγή σε Εξέλιξη

1300

Κόστος Πωληθέντων

Έτοιμα Προϊόντα

Κόστος Πωληθέντων

$$\text{Αρχικό Απόθεμα (Α.Α)} + \text{Κόστος Παραχθέντων} = \text{Κόστος Πωληθέντων} + \text{Τελικό Απόθεμα (Τ.Α)}$$

Κόστος Πωληθέντων

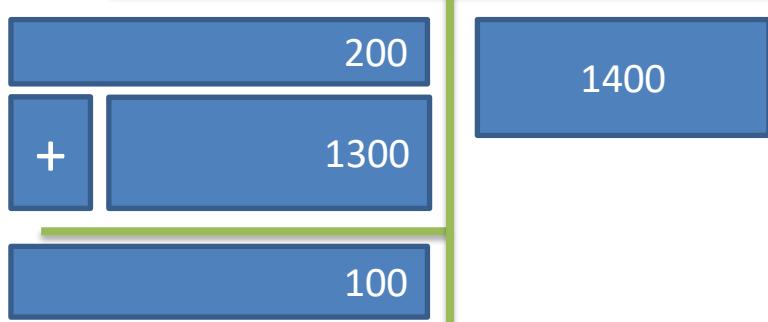
Κόστος Πωληθέντ.

Έτοιμα Προϊόντα

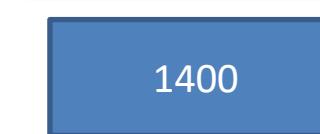
Κόστος Πωληθέντ.

Κόστος Πωληθέντων

Έτοιμα Προϊόντα

Κόστος Πωληθέντων

$$\text{Κόστος Πωληθέντων} = 200 + 1300 - 100 = 1400$$

Κόστος Πωληθέντων

1400

Έτοιμα Προϊόντα

1400

Σύνοψη Κίνησης Λογαριασμών

A.Y.

Αρχικό Απόθεμα (ΑΑ) + Αγορές = Αναλώσεις + Τελικό Απόθεμα
(ΤΑ)

Π.Σ.Ε.

Αρχικό Απόθεμα (Α.Α) + Άγγεια + Άμεση Εργασία + ΓΒΕ = Κόστος
Παραχθέντων + Τελικό Απόθεμα (ΤΑ)

ΕΤΟΙΜΑ

Αρχικό Απόθεμα (Α.Α) + Κόστος Παραχθέντων = Κόστος
Πωληθέντων + Τελικό Απόθεμα (Τ.Α)

Έκθεση Κόστους Παραχθέντων

Π.Σ.Ε.

Αρχικό Απόθεμα (Α.Α) + Άγγειος + Άμεση Εργασία + ΓΒΕ = Κόστος
Παραχθέντων + Τελικό Απόθεμα (ΤΑ)

ΕΚΘΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ
ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ

Άσκηση 2.1: Έκθεση Κόστους Παραχθέντων

Τα παρακάτω δεδομένα έχουν ληφθεί από τις λογιστικές καταστάσεις της εταιρείας «Γεωργίου Α.Ε.» για τη χρήση που μόλις έληξε (ποσά σε χιλιάδες ευρώ).

Πωλήσεις	860
Αγορές πρώτων υλών	170
Άμεση Εργασία	220
Γ.Β.Ε.	210
Έξοδα Διοίκησης	120
Έξοδα πωλήσεων	170
Πρώτες ύλες – Απόθεμα αρχής	10
Πρώτες ύλες – Απόθεμα τέλους	50
Ημικατεργασμένα προϊόντα – Απόθεμα αρχής	80
Ημικατεργασμένα προϊόντα – Απόθεμα τέλους	60
Έτοιμα προϊόντα – Απόθεμα αρχής	110
Έτοιμα προϊόντα – Απόθεμα τέλους	100

Ζητείται:

1. Να συνταχθεί η κατάσταση κόστους παραχθέντων προϊόντων της χρήσης
2. Να υπολογισθεί το κόστος πωληθέντων προϊόντων της χρήσης.
3. Να συνταχθεί η κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για τη χρήση.

Άσκηση 2.1: Έκθεση Κόστους Παραχθέντων

<u>Κατάσταση κόστους Παραχθέντων</u>				
Άμεσα υλικά				
	Πρώτες ύλες – Απόθεμα Αρχής	10.000 €		
	Πλέον: Αγορές Πρώτων υλών	170.000 €		
	Πρώτες ύλες διαθέσιμες	180.000 €		
	Μείον: Πρώτες ύλες – Απόθεμα Τέλους	50.000 €		
Πρώτες ύλες αναλωθείσες		130.000 €		
Άμεση εργασία		220.000 €		
Γ.Β.Ε.		210.000 €		
Συνολικό Κόστος Παραγωγής		560.000 €		
Πλέον: Παραγωγή σε εξέλιξη αρχής		80.000 €		
Υποσύνολο		640.000 €		
Μείον: παραγωγή σε εξέλιξη τέλους		60.000 €		
Κόστος Παραχθέντων προϊόντων		580.000 €		

'Άσκηση 2.1: Έκθεση Κόστους Παραχθέντων

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

Πωλήσεις	860.000 €
Μείον: Κόστος Πωληθέντων	<u>590.000 €</u>
Μικτό περιθώριο κέρδους	270.000 €
Μείον: Έξοδα Πωλήσεων	170.000 €
Έξοδα Διοίκησης	<u>120.000 €</u>
Ζημία χρήσης	20.000 €

Κόστος Παραχθέντων προϊόντων	580.000 €	
Πλέον: έτοιμα προϊόντα 1/1/X2	110.000 €	
Κόστος Προϊόντων προς πώληση		690.000 €
Μείον: Έτοιμα προϊόντα 31/12/X2	100.000 €	
Κόστος Πωληθέντων προϊόντων		590.000 €

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Οι λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού της επιχείρησης «ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ Α.Ε.» που παρουσιάζονται στη συνέχεια περιλαμβάνουν κοστολογικά δεδομένα για το μήνα Ιούνιο του 20X7.

Κόστος Πωληθέντων		Απόθεμα Πρώτων Υλών	
123.000		A.A. (1)	Εκροές 31.500
		Αγορές 27.000	
		T.A 11.250	
Έτοιμα Προϊόντα		Παραγωγή σε Εξέλιξη	
A.A. 69.600	(4)	A.A. 9.000	87.900
(3)		Πρώτες ύλες (2)	
		Άμεση εργασία 25.500	
		Γ.Β.Ε. (5)	
T.A (6)		T.A 14.550	

Ζητείται:

1. Να συμπληρώσετε τα ποσά που λείπουν και απεικονίζονται από τους αριθμούς (1) έως (6).
2. Να διενεργήσετε τις ημερολογιακές εγγραφές ενημέρωσης των λογαριασμών κατά τη διάρκεια του μήνα Ιουνίου 20X7.
3. Να υπολογιστεί το πρωταρχικό κόστος.
4. Να υπολογιστεί το κόστος μετατροπής.
5. Σε ποια περίπτωση το κόστος παραχθέντων ισούται με το κόστος πωληθέντων;

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Απόθεμα Πρώτων Υλών		
<u>Αρχικό Απόθεμα</u>		Αγορές
(α)	+	(27.000)
	=	
Εξαγωγές (αναλώσεις στην παραγωγή) (31.500)	+	Τελικό Απόθεμα (11.250)
Αρχικό Απόθεμα (α) = 15.750		

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Παραγωγή σε Εξέλιξη		
Αρχικό Απόθεμα Ημικατεργασμένων (9.000)	+ =	<u>Πρώτες Ύλες</u> (από αποθήκη Πρώτων Υλών) (β) + Άμεση Εργασία (25.500) + <u>Γ.Β.Ε.</u> (ε)
Έτοιμα προϊόντα (87.900)	+ =	Τελικό Απόθεμα Ημικατεργασμένων (14.550)

Οι Πρώτες Ύλες (β) του λογαριασμού Παραγωγή σε Εξέλιξη προέρχονται από τις Εκροές του λογαριασμού Απόθεμα Πρώτων Υλών \Rightarrow Πρώτες Ύλες (β) = € 31.500

Αντικαθιστώντας, υπολογίζονται και τα Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα (ε):

$$9.000 + 31.500 + 25.500 + (\epsilon) = 14.550 + 87.900 \Rightarrow (\epsilon) = € 36.450$$

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Έτοιμα Προϊόντα		
Αρχικό Απόθεμα (69.600)	+	Εισαγωγές (από την Παραγωγή) (γ)
	=	
Εξαγωγές (για πώληση) (δ)	+	Τελικό Απόθεμα (ζ)

Οι Εισαγωγές των ετοίμων προέρχονται από την πίστωση του λογαριασμού Παραγωγή σε Εξέλιξη, που είναι το Κόστος Παραχθέντων \Rightarrow Εισαγωγές (γ) = € 87.900

Οι Εξαγωγές των Ετοίμων είναι η χρέωση του λογαριασμού Κόστος Πωληθέντων \Rightarrow Εξαγωγές (δ) = € 123.000

Το Τελικό Απόθεμα των Ετοίμων υπολογίζεται ως εξής: (ζ) = 69.600 + 87.900 - 123.000 \Rightarrow (ζ) = € 34.500

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Πρώτες ύλες

27000

Προμηθευτές

2700

Παραγωγή σε Εξέλιξη

93450

Άγλες

31500

Άμεση Εργασία

25500

Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα

36450

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Έτοιμα Προϊόντα	87900
Παραγωγή σε Εξέλιξη	87900
Κόστος Πωληθέντων	123000
Έτοιμα Προϊόντα	12300

Άσκηση 2.2: Κατά Παραγγελία Κοστολόγηση

Το Πρωταρχικό Κόστος (ή Άμεσο Κόστος) είναι το κόστος που συνδέεται άμεσα με την παραγωγή των προϊόντων.

$$\begin{aligned}\text{Πρωταρχικό Κόστος} &= \text{Κόστος Πρώτων Υλών} + \text{Κόστος Άμεσης Εργασίας} \\ \Rightarrow \text{Πρωταρχικό Κόστος} &= 31.500 + 25.500 = € 57.000\end{aligned}$$

Το Κόστος Μετατροπής είναι το κόστος που συνδέεται με την επεξεργασία των Πρώτων Υλών και τη μετατροπή τους σε προϊόντα.

$$\begin{aligned}\text{Κόστος Μετατροπής} &= \text{Κόστος Άμεσης Εργασίας} + \text{Κόστος Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων} \\ \text{Κόστος Μετατροπής} &= 25.500 + 36.450 = € 61.950\end{aligned}$$

Το Κόστος Παραχθέντων ισούται με το Κόστος Πωληθέντων όταν δεν υπάρχει αρχικό και τελικό απόθεμα ετοίμων προϊόντων ή όταν η αξία τους είναι ίση. Κάτι τέτοιο σπάνια συμβαίνει στις βιομηχανικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, στις εταιρίες παροχής υπηρεσιών που οι υπηρεσίες από τη φύση τους δεν αποθεματοποιούνται, αυτή η ισότητα ισχύει στις περισσότερες περιπτώσεις.

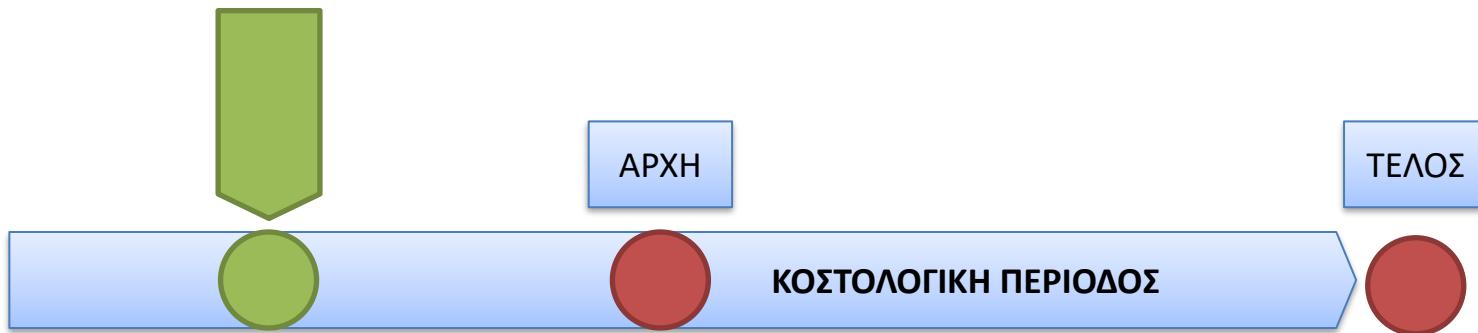
Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Η χρήση του πραγματικού μεγέθους των Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων στην κοστολόγηση δημιουργεί δύο κοστολογικά προβλήματα:

- 1 **Πρόβλημα Μερισμού:** Τα Γ.Β.Ε. αποτελούν έμμεσο κόστος και για το λόγο αυτό θα πρέπει να μερισθούν στους διάφορους φορείς κόστους (προϊόντα) με κάποια βάση καταλογισμού.
- 2 **Πρόβλημα Χρονισμού:** Το ακριβές ύψος των Γ.Β.Ε. δεν είναι γνωστό πάντα όταν απαιτείται για λόγους κοστολόγησης.

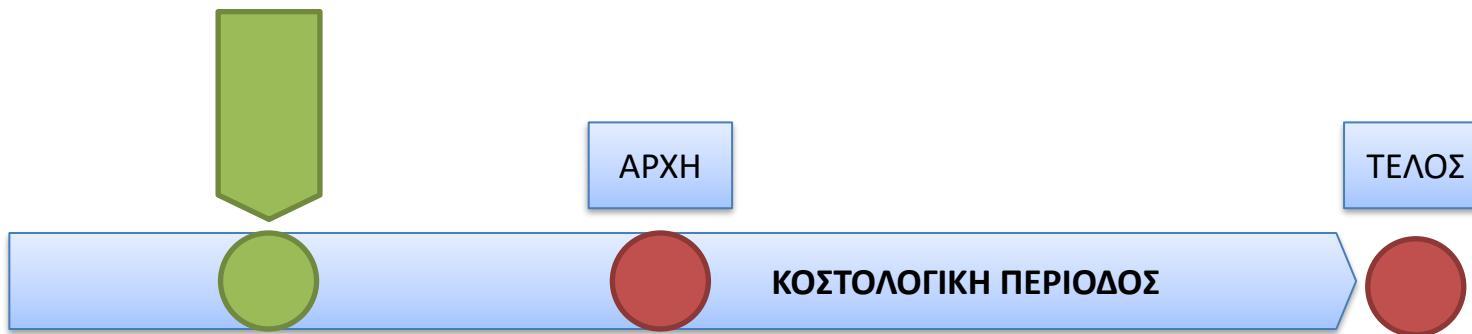
Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

1	Προϋπολογισμός Γενικών
Βιομηχανικών Εξόδων. | Συντελεστής Καταλογισμού
Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων.

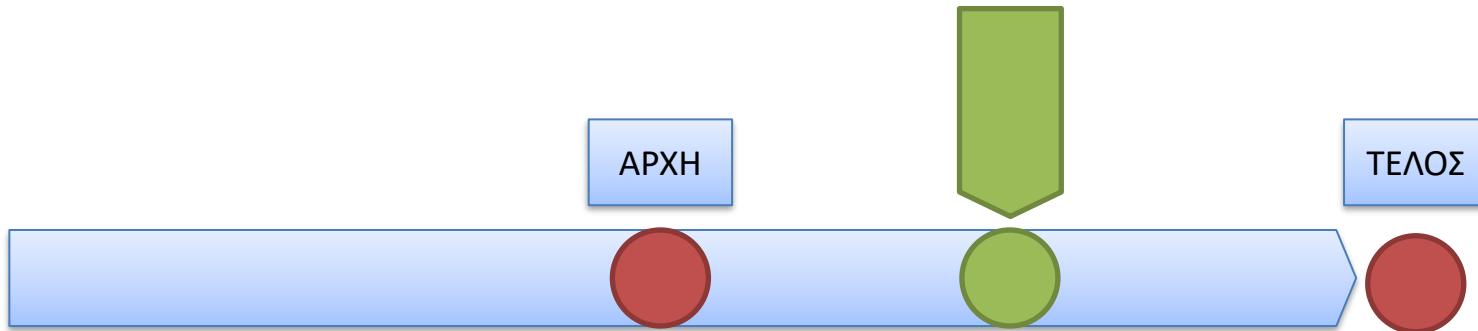
= |
| 2α | Επιλογή Βάσης
Καταλογισμού. | Προϋπολογισμός Γενικών
Βιομηχανικών Εξόδων |
| 2β | Προϋπολογισμός Βάσης
Καταλογισμού. | Προϋπολογισμός Βάσης
Καταλογισμού |
| 3 | Υπολογισμός Συντελεστή
Καταλογισμού Γενικών
Βιομηχανικών Εξόδων. | |

Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

1	10.000 €	Συντελεστής Καταλογισμού Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων
2α	‘Ωρες Άμεσης Εργασίας (ω.α.ε.)	=
2β	1.000 ω.α.ε.	10.000 €
3	Υπολογισμός Συντελεστή Καταλογισμού Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων	1.000 ω.α.ε. = 10 € / ω.α.ε.

Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

1 Μέτρηση πραγματικού μεγέθους βάσης καταλογισμού.

2 Υπολογισμός Καταλογισμένων Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων.

Καταλογισμένα
Γ.Β.Ε.

=

Συντελεστής
Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

X

Πραγματικό
Μέγεθος Βάσης
Καταλογισμού

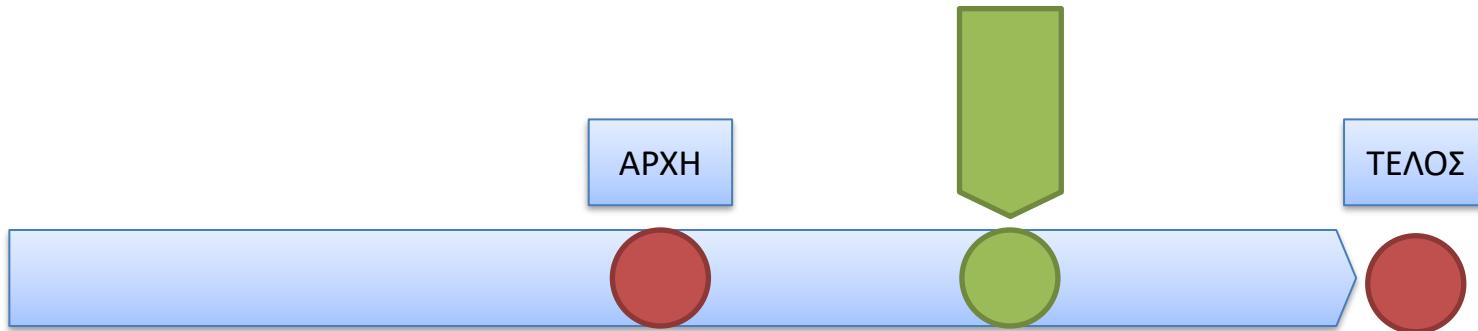
Παραγωγή σε Εξέλιξη

Κατ. Γ.Β.Ε.

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

Κατ. Γ.Β.Ε.

Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

1 Έστω ότι οι πραγματικές ω.α.ε. είναι ίσες με 200.

2 Υπολογισμός Καταλογισμένων Γενικών Βιομηχανικών Εξόδων.

2.000

=

10 € / ω.α.ε.

X

200

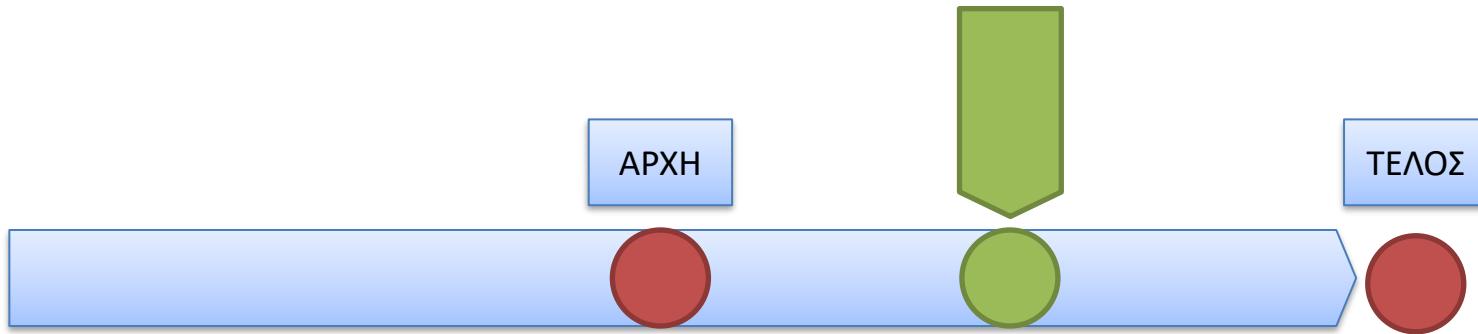
Παραγωγή σε Εξέλιξη

2.000

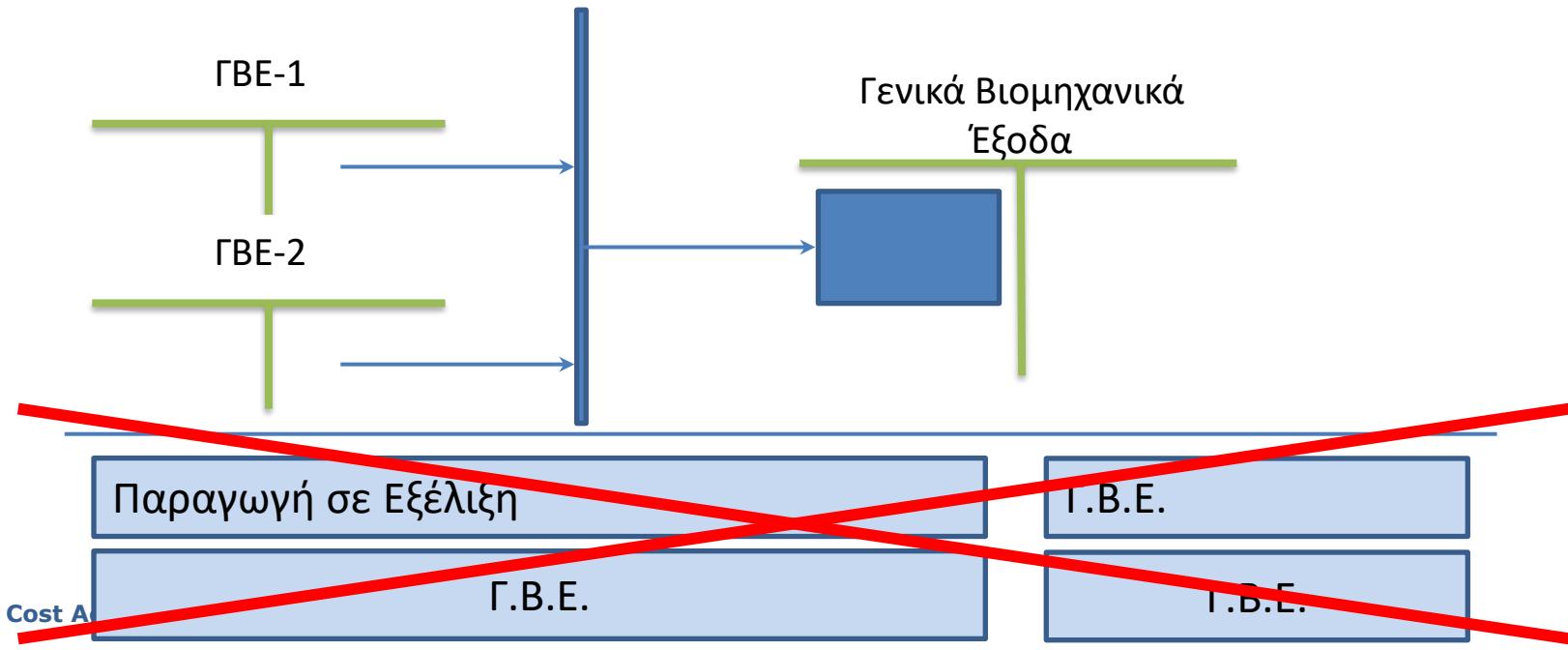
Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

2.000

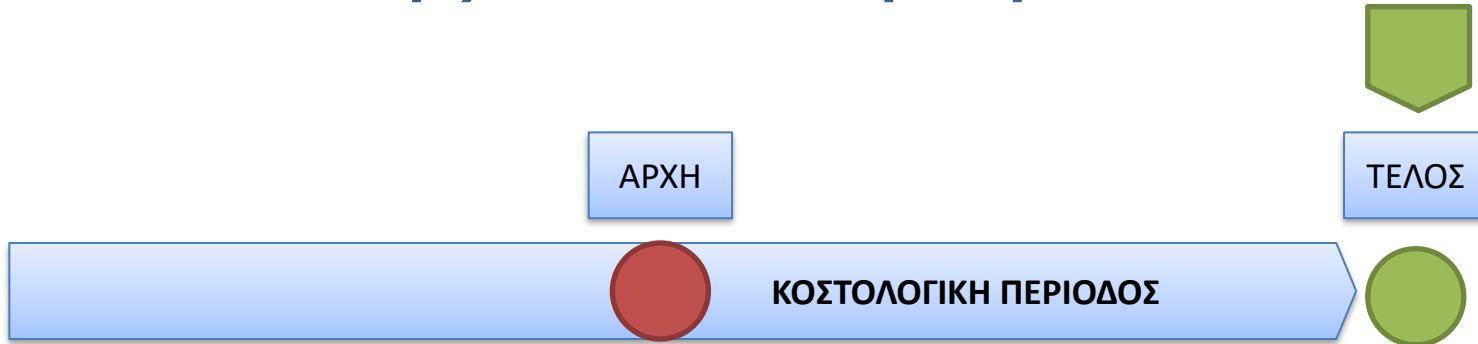
Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

3 Τα πραγματικά Γ.Β.Ε. συγκεντρώνονται σε έναν γενικό λογαριασμό Γ.Β.Ε.

Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Στο τέλος της λογιστικής χρήσης είναι πολύ πιθανόν να παρατηρηθούν διαφορές καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Διαφορά
Καταλογισμού

$=$

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

$-$

Πραγματικά Γ.Β.Ε.

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

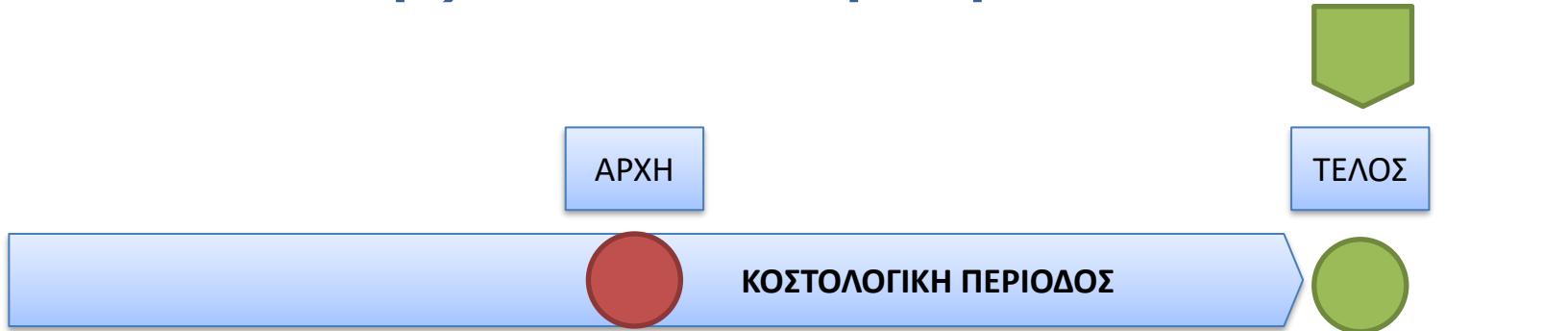
Γ.Β.Ε.

Πιστωτικό
Υπόλοιπο

Χρεωστικό
Υπόλοιπο

Η διαφορά καταλογισμού πρέπει να τα τακτοποιηθεί!

Συντελεστής Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Υπερ-καταλογισμός

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

Πραγματικά Γ.Β.Ε.

Υπο-καταλογισμός

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

Πραγματικά Γ.Β.Ε.

Τακτοποίηση διαφοράς καταλογισμού:

Αναλογική
μέθοδος

Παραγωγή σε Εξέλιξη

Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με
βάση τη % κατανομή των καταλογισμών Γ.Β.Ε.

Έτοιμα Προϊόντα

Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με
βάση τα υπόλοιπα των σχετικών λογαριασμών.

Κόστος Πωληθέντων

Άμεση
μέθοδος

Κόστος Πωληθέντων

Υπερ-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Έστω ότι:

	Χρεωστικό	Πιστωτικό
Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	-----	1.000.000
Πραγματικά Γ.Β.Ε.	800.000	-----
Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	-----
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	-----
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	-----

Αναλογική
μέθοδος

Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με βάση τη % κατανομή των καταλογισμών Γ.Β.Ε.

Υπερ-καταλογισμός = 200.000

Υποθετική Κατανομή
Καταλογισμένων Γ.Β.Ε.

Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	500.000	50%	100.000
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	250.000	25%	50.000
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	250.000	25%	50.000
		1.000.000	100%	200.000

Υπερ-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	1.000.000
Παραγωγή σε Εξέλιξη	100.000
Έτοιμα Προϊόντα	50.000
Κόστος Πωληθέντων	50.000
Γ.Β.Ε.	800.000

Υπερ-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Αναλογική μέθοδος	Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με βάση τα υπόλοιπα των σχετικών λογαριασμών.
-------------------	--

Υπερ-καταλογισμός = 200.000

Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	22%	44.000
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	33%	66.000
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	45%	90.000
			100% 200.000

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	1.000.000
Παραγωγή σε Εξέλιξη	44.000
Έτοιμα Προϊόντα	66.000
Κόστος Πωληθέντων	90.000
Γ.Β.Ε.	800.000

Υπερ-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Άμεση
μέθοδος

Κόστος Πωληθέντων

Υπερ-καταλογισμός = 200.000

Παραγωγή σε Εξέλιξη

1.000.000

0%

0

Έτοιμα Προϊόντα

1.500.000

0%

0

Κόστος Πωληθέντων

2.000.000

100%

200.000

100%

200.000

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

1.000.000

Κόστος Πωληθέντων

200.000

Γ.Β.Ε.

800.000

Υπο-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Έστω ότι:

	Χρεωστικό	Πιστωτικό
Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	-----	800.000
Πραγματικά Γ.Β.Ε.	1.000.000	-----
Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	-----
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	-----
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	-----

Αναλογική
μέθοδος

Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με βάση τη % κατανομή των καταλογισμών Γ.Β.Ε.

Υπο-καταλογισμός = 200.000

Υποθετική Κατανομή
Καταλογισμένων Γ.Β.Ε.

Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	400.000	50%	100.000
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	200.000	25%	50.000
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	200.000	25%	50.000
		800.000	100%	200.000

Υπο-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	800.000
Παραγωγή σε Εξέλιξη	100.000
Έτοιμα Προϊόντα	50.000
Κόστος Πωληθέντων	50.000
Γ.Β.Ε.	1.000.000

Υπο-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Αναλογική μέθοδος	Κατανομή της διαφοράς καταλογισμού με βάση τα υπόλοιπα των σχετικών λογαριασμών.
-------------------	--

Υπο-καταλογισμός = 200.000

Παραγωγή σε Εξέλιξη	1.000.000	22%	44.000
Έτοιμα Προϊόντα	1.500.000	33%	66.000
Κόστος Πωληθέντων	2.000.000	45%	90.000
			100% 200.000

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.	800.000
Παραγωγή σε Εξέλιξη	44.000
Έτοιμα Προϊόντα	66.000
Κόστος Πωληθέντων	90.000
Γ.Β.Ε.	1.000.000

Υπό-καταλογισμός Γ.Β.Ε.

Άμεση
μέθοδος

Κόστος Πωληθέντων

Υπό-καταλογισμός = 200.000

Παραγωγή σε Εξέλιξη

1.000.000

0%

0

Έτοιμα Προϊόντα

1.500.000

0%

0

Κόστος Πωληθέντων

2.000.000

100%

200.000

100%

200.000

Καταλογισμένα Γ.Β.Ε.

800.000

Κόστος Πωληθέντων

200.000

Γ.Β.Ε.

1.000.000

Αιτίες δημιουργίας διαφορών καταλογισμού καταλογισμών

- Απόκλιση τιμών:
 - Οι πραγματικές δαπάνες για ΓΒΕ είναι μεγαλύτερες (μικρότερες) από τις προϋπολογισμένες.
- Απόκλιση δραστηριότητας:
 - Οι εργαζόμενοι είναι λιγότερο (περισσότερο) αποδοτικοί και κατά συνέπεια επηρεάζουν και τα ΓΒΕ που έχουν σχέση με την εργασία (αύξηση ή μείωση αντίστοιχα).
- Απόκλιση όγκου:
 - Πραγματοποιείται υψηλότερο (χαμηλότερο) επίπεδο παραγωγής σε σχέση με το προϋπολογισμένο.

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Το δικηγορικό γραφείο «ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε» σκέπτεται την αλλαγή του κοστολογικού του συστήματος έτσι ώστε να μπορεί να συσχετίζει μεγαλύτερο μέρος των Γενικών του Εξόδων με συγκεκριμένες υποθέσεις. Μέχρι σήμερα τα Γενικά Έξοδα επιρρίπτονται στις διάφορες υποθέσεις με βάση την αμοιβή των ωρών εργασίας που έχουν αφιερώσει οι δικηγόροι του γραφείου άμεσα σε κάθε υπόθεση. Η αξία του χρόνου των δικηγόρων που εργάζονται άμεσα σε κάθε υπόθεση χρεώνεται σε ένα λογαριασμό με τίτλο “Άμεσα Τιμολογούμενες αμοιβές”. Ο χρόνος που αναλώνουν οι δικηγόροι για λοιπές δραστηριότητες οι οποίες δεν σχετίζονται άμεσα με κάθε υπόθεση αντιμετωπίζεται όπως τα Γενικά Έξοδα και χρεώνεται σε ένα λογαριασμό που ονομάζεται “Έμμεσα Τιμολογούμενες αμοιβές”. Τέτοιες δραστηριότητες είναι η παρακολούθηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων ή η συμμετοχή τους σε διοικητικού περιεχομένου συναντήσεις. Όπως φαίνεται στη συνέχεια υπάρχουν και άλλα Γενικά Έξοδα. Το συνολικό κόστος του δικηγορικού γραφείου «ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε» για το έτος 20X5 ανήλθε σε € 12.000. Το κόστος αυτό αναλύεται σε:

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Γραμματειακή υποστήριξη	€ 1.500
Παρεπόμενες παροχές προσωπικού	€ 2.750
Ενοίκιο γραφείου	€ 1.250
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά έξοδα	€ 1.500
Έμμεσα τιμολογούμενες αμοιβές	€ 1.000
Σύνολο γενικών εξόδων	€ 8.000

Τα Γενικά Έξοδα αναλύονται ως εξής:

Άμεσα τιμολογούμενες αμοιβές	€ 4.000
Γενικά έξοδα	€ 8.000
Συνολικό κόστος	€ 12.000

Με βάση το νέο κοστολογικό σύστημα η εταιρία θα είναι σε θέση να συσχετίζει τα κόστη:

- της γραμματειακής υποστήριξης,
- των παρεπόμενων παροχών κα
- των τηλεφωνικών και ταχυδρομικών εξόδων με συγκεκριμένες υποθέσεις.

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Τα έξοδα που συσχετίσθηκαν άμεσα με την υπόθεση “Διαζύγιο Α” σύμφωνα με το νέο κοστολογικό σύστημα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Άμεσα τιμολογούμενες αμοιβές	€ 150,0
Παρεπόμενες παροχές προσωπικού	€ 13,5
Γραμματειακή υποστήριξη	€ 25,0
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά έξοδα	€ 8,0
Άμεσο κόστος υπόθεσης «Διαζύγιο Α»	€ 196,5

Ζητείται:

- Υπολογίστε το συντελεστή καταλογισμού Γενικών Εξόδων σύμφωνα με το παλαιό κοστολογικό σύστημα.
- Πώς θα άλλαζε ο συντελεστής αυτός εάν οι δαπάνες γραμματειακής υποστήριξης, παρεπόμενων παροχών προσωπικού και τηλεφωνικών - ταχυδρομικών εξόδων θεωρούνταν άμεσα έξοδα και ο καταλογισμός των γενικών εξόδων γίνονταν με βάση το **σύνολο της αξίας των άμεσων εξόδων** και όχι μόνο των αμοιβών των δικηγόρων;
- Να γίνει ο υπολογισμός του συνολικού κόστους της υπόθεσης «Διαζύγιο Α» με βάση τα (1) και (2) ανωτέρω.

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Υπολογισμός συντελεστή καταλογισμού Γενικών Εξόδων

Ο παλαιός συντελεστής καταλογισμού Γενικών Εξόδων προσδιορίζεται ως εξής :

Συντελεστής Καταλογισμού Γενικών Εξόδων = Προϋπολογισμένα Γενικά Έξοδα /

Προϋπολογισμένες άμεσα τιμολογούμενες αμοιβές = $8.000 / 4.000 = € 2$ / € άμεσων τιμολογούμενων αμοιβών.

Υπολογισμός νέου συντελεστή των γενικών εξόδων

Σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία που δίνονται ο νέος συντελεστής των

Γενικών Εξόδων θα υπολογισθεί ως εξής :

Νέος Συντελεστής Καταλογισμού Γενικών Εξόδων = Προϋπολογισμένα Γενικά Έξοδα /
Προϋπολογισμένα Άμεσα Έξοδα

Τα Προϋπολογισμένα Γενικά Έξοδα είναι τα εξής :

A/A	Γενικά Έξοδα	Ποσό
1.	Ενοίκιο γραφείου	1.250
2.	Έμμεσα τιμολογούμενες αμοιβές	<u>1.000</u>
	Σύνολο	<u>2.250</u>

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Τα Προϋπολογισμένα Άμεσα Έξοδα είναι τα εξής :

A/A	Άμεσα Έξοδα	Ποσό
1.	Άμεσα τιμολογούμενες αμοιβές	4.000
2.	Γραμματειακή υποστήριξη	1.500
3.	Παρεπόμενες παροχές προσωπικού	2.750
4.	Τηλεφωνικά – Ταχυδρομικά	<u>1.500</u>
	Σύνολο	<u>9.750</u>

Άρα, ο νέος συντελεστής καταλογισμού Γενικών Εξόδων = Προϋπολογισμένα Γενικά Έξοδα / Προϋπολογισμένα Άμεσα έξοδα = $2.250 / 9.750 = € 0,231$. Έτσι, ο νέος συντελεστής καταλογισμού είναι $€ 0,231 / €$ άμεσων εξόδων.

Άσκηση 2.3: Αλλαγή Συντελεστή Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Υπολογισμός Κόστους διαζυγίου με τους δύο συντελεστές

Με βάση τα αποτελέσματα των ερωτημάτων (1) και (2) συμπληρώνεται το κόστος του διαζυγίου Α.

Κόστος Διαζυγίου Α			
	Παλαιός Συντελεστής	Νέος Συντελεστής	
1	Άμεσα τιμολογούμενες δαπάνες	150,00	Άμεσο κόστος υπόθεσης «Διαζυγίου Α»
2	Καταλογισμός Γενικών Εξόδων	$150,00 \times 2 = 300,00$	Καταλογισμός Γενικών Εξόδων
	Σύνολο	<u>450,00</u>	$196,50 \times 0,231 = 45,39$
			<u>241,89</u>

Άσκηση 2.4: Τμηματικοί Συντελεστές Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Η βιομηχανική επιχείρηση A παράγει δύο προϊόντα το I και το II. Κατά την κοστολόγηση των παραγομένων προϊόντων χρησιμοποιείται ένα συγκεντρωτικός συντελεστής καταλογισμού που υπολογίζεται με βάση τα εξής δεδομένα:

	Προϋπολογισμός Γ.Β.Ε.	Προϋπολογισμός Ω.Α.Ε
Τμήμα A	€ 5.600	2.000
Τμήμα B	€ 2.400	2.000
Σύνολο	€ 8.000	4.000

Οι ώρες άμεσης εργασίας που απαιτούνται για την παραγωγή κάθε ενός από τα δύο προϊόντα είναι:

	Προϊόν I	Προϊόν II
Τμήμα A	20 ΩΑΕ	5 ΩΑΕ
Τμήμα B	5 ΩΑΕ	20 ΩΑΕ
Σύνολο	25 ΩΑΕ	25 ΩΑΕ

Άσκηση 2.4: Τμηματικοί Συντελεστές Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Στο τέλος του έτους το απόθεμα ετοίμων προϊόντων και το απόθεμα της παραγωγής σε εξέλιξη ήταν μηδέν. Η επιχείρηση κατά τη διάρκεια της χρήσης λειτούργησε σύμφωνα με τον προϋπολογισμό της.

Ζητείται:

1. Να υπολογιστεί η επίδραση επί του χρηματοοικονομικού αποτελέσματος της επιχείρησης εάν είχαν χρησιμοποιηθεί στην κοστολόγηση των προϊόντων τμηματικοί συντελεστές καταλογισμού και όχι ένας συγκεντρωτικός. Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
2. Υποθέστε ότι οι πρώτες ύλες και τα άμεσα εργατικά είναι € 150 ανά μονάδα προϊόντος II και ότι η τιμή πώλησης βρίσκεται προσθέτοντας 30% στο κόστος παραγωγής ώστε να καλυφθούν τα υπόλοιπα έξοδα και να υπάρξει ένα κέρδος για την επιχείρηση. Ποια θα είναι η διαφορά στη τιμή πωλήσεως του προϊόντος II, εάν χρησιμοποιηθούν για την κοστολόγησή του τμηματικοί συντελεστές καταλογισμού;
3. Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι χρησιμοποιούνται περισσότερο στην πράξη τμηματικοί συντελεστές καταλογισμού έναντι του συγκεντρωτικού συντελεστή;

Άσκηση 2.4: Τμηματικοί Συντελεστές Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Επίδραση στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Από τη στιγμή που η επιχείρηση λειτούργησε σύμφωνα με τον προϋπολογισμό της και δεν υπήρχαν τελικά αποθέματα ετοίμων και ημικατεργασμένων προϊόντων δεν υπάρχει καμιά επίπτωση στο χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα ανεξαρτήτως της εφαρμογής συντελεστών απορρόφησης.

Υπολογισμός διαφοράς της τιμής πώλησης για το προϊόν II

Συγκεντρωτικός συντελεστής = Προϋπολογισμένα Γ.Β.Ε. / Προϋπολογισθείσες ώρες
 άμεσης εργασίας = $8.000 / 4.000 = € 2 / \text{ΩΑΕ}$. Άρα ο συγκεντρωτικός συντελεστής είναι $€ 2 / \text{ΩΑΕ}$.

Κόστος ανά μονάδα με το συγκεντρωτικό συντελεστή:

ΠΡΟΪΟΝ II		
Κόστος ανά μονάδα		Ποσό
Πρώτες Ύλες + Άμεση Εργασία		150
Γ.Β.Ε. Καταλογισμένα	25 x 2	<u>50</u>
Σύνολο		<u>€ 200</u>

Άσκηση 2.4: Τμηματικοί Συντελεστές Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Άρα, η τιμή πωλήσεως του προϊόντος II με το συγκεντρωτικό συντελεστή καταλογισμού των Γ.Β.Ε. είναι η εξής :

Κόστος Προϊόντος	Τιμή Πωλήσεως
€ 200	200 + (200 x 30%) = € 260

Οι τμηματικοί συντελεστές των Γ.Β.Ε. για τα τμήματα A και B υπολογίζονται ως ακολούθως:

$$\text{Τμηματικός Συντελεστής Τμήματος A} = 5.600 / 2.000 = € 2,8 / \text{ΩΑΕ}$$

$$\text{Τμηματικός Συντελεστής Τμήματος B} = 2.400 / 2.000 = € 1,2 / \text{ΩΑΕ}$$

Κόστος ανά μονάδα με τους τμηματικούς συντελεστές:

ΠΡΟΪΟΝ II		
Κόστος ανά Μονάδα		Ποσό
Πρώτες Ύλες + Άμεση Εργασία		150
Γ.Β.Ε. Καταλογισμένα Τμήμα A	$5 \times 2,8 = 14$	
Γ.Β.Ε. Καταλογισμένα Τμήμα B	$20 \times 1,2 = 24$	<u>38</u>
Σύνολο		<u>€ 188</u>

Άσκηση 2.4: Τμηματικοί Συντελεστές Καταλογισμού Γ.Β.Ε.

Άρα, η τιμή πωλήσεως του προϊόντος II σύμφωνα με τους τμηματικούς συντελεστές είναι η εξής :

Κόστος Προϊόντος	Τιμή Πωλήσεως
€ 188	188 + (188 x 30%) = € 244,4

Επομένως η τιμή πώλησης θα είναι € 15,6 χαμηλότερη ($260 - 244,4$). Ο υπολογισμός δύο συντελεστών καταλογισμού επιτρέπει τον καταλογισμό των Γ.Β.Ε. στα προϊόντα με μεγαλύτερη ακρίβεια σε σχέση με την πρώτη περίπτωση της ύπαρξης ενός μόνο συνολικού συντελεστή καταλογισμού. Ειδικότερα στο συγκεκριμένο παράδειγμα τα Γ.Β.Ε. που αντιστοιχούν στα προϊόντα I και II με το συγκεντρωτικό και τους τμηματικούς συντελεστές είναι τα εξής:

	Καταλογισμένα ΓΒΕ - Προϊόν I	Καταλογισμένα ΓΒΕ - Προϊόν II
Συγκεντρωτικός Συντελεστής	$(25 \times 2) € 50$	$(25 \times 2) € 50$
Τμηματικοί Συντελεστές	$(20 \times 2,8 + 5 \times 1,2) € 62$	$(5 \times 2,8 + 20 \times 1,2) € 38$

Άσκηση 2.5: Εξατομικευμένη Κοστολόγηση

Κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου 20X1 η επιπλοποιία “55 Ενωμένοι Κατασκευαστές” απασχολήθηκε αποκλειστικά με την εκτέλεση της παραγγελίας No. 125, η οποία αφορούσε την κατασκευή 40 καρεκλών και 10 τραπεζιών για ένα ξενοδοχείο της Αττικής. Ακολουθούν πληροφορίες αναφορικά με την εκτέλεση της παραγγελίας No. 125 από το Τμήμα Διαμόρφωσης.

- Για την παραγγελία No. 125 αναλώθηκαν Ά ύλες αξίας € 32.000.
- Καταβλήθηκαν στους εργάτες € 12.000. Οι εργοδοτικές εισφορές και κρατήσεις ήταν 10% και 25% του ονομαστικού μισθού αντίστοιχα. Το ωρομίσθιο διαμορφώθηκε στα € 25 ανά ώρα άμεσης εργασίας.
- Τα πραγματικά ΓΒΕ του μήνα Ιανουαρίου 20X1 ανήλθαν σε € 1.500.
- Ο τμηματικός συντελεστή καταλογισμού ΓΒΕ για το Τμήμα Διαμόρφωσης είναι ίσος με 2€/ω.α.ε.
- Το μεταφερόμενο κόστος από το Τμήμα Κοπής ήταν € 15.000.

Άσκηση 2.5: Εξατομικευμένη Κοστολόγηση

- Η αξία πώλησης της παραγγελίας ήταν € 75.000 και το ποσό καταβλήθηκε με την παράδοση της παραγγελίας.
- Η διαφορά μεταξύ καταλογισμένων και πραγματοποιημένων Γ.Β.Ε τακτοποιείται εξ ολοκλήρου στο λογαριασμό Κόστος Πωληθέντων.

Ζητείται:

Να διενεργηθούν οι εγγραφές παρακολούθησης του κόστους παραγωγής της παραγγελίας No. 125 μέχρι τον υπολογισμού του μικτού αποτελέσματος λαμβάνοντας υπόψη και τη τακτοποίηση της διαφοράς καταλογισμού.

Άσκηση 2.5: Εξατομικευμένη Κοστολόγηση

1		
Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Διαμόρφωσης		15000
Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Κοπής		15000
2		
Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Διαμόρφωσης		32000
Ά Γλες		32000
3		
Άμεσα Εργατικά		16000
Εργοδοτικές Εισφορές		1600
Εργοδοτικές Εισφορές & Κρατήσεις		
Πληρωτέες		5600
Ταμείο		12000
4		
Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Διαμόρφωσης		17600
Άμεσα Εργατικά		16000
Εργοδοτικές Εισφορές		1600

'Άσκηση 2.5: Εξατομικευμένη Κοστολόγηση

Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Διαμόρφωσης	1280
ΓΒΕ Καταλογισμένα	1280
ΓΒΕ	1500
Διάφοροι Λογαριασμοί	1500
Έτοιμα Προϊόντα	65880
Παραγωγή σε Εξέλιξη - Τμήμα Διαμόρφωσης	65880

Άσκηση 2.5: Εξατομικευμένη Κοστολόγηση

	8	
Ταμείο		75000
Πωλήσεις		75000
	9	
Κόστος Πωληθέντων		65880
Έτοιμα Προϊόντα		65880
	10	
ΓΒΕ Καταλογισμένα		1280
Κόστος Πωληθέντων		220
ΓΒΕ		1500
	11	
Πωλήσεις		75000
Κόστος Πωληθέντων		66100
Μικτό Κέρδος		8900